

Schoolplan 2023-2027

PCBS De Zonnewijzer Leidschendam

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	5
1.1 Voorwoord	5
1.2 Doelen en functie van het schoolplan	5
1.3 Wijze waarop het plan tot stand is gekomen	5
1.4 Bijlagen	5
2 Strategisch beleid	6
2.1 Missie Lucas Onderwijs	6
2.2 Koers en kernwaarden Lucas Onderwijs	6
3 Schoolbeschrijving	7
3.1 Schoolgegevens	7
3.2 Kenmerken van het personeel	7
3.3 Kenmerken van de leerlingen	8
3.4 Kenmerken van de ouders	8
3.5 Sterkte-zwakteanalyse	9
3.6 Risico's	10
3.7 Landelijke ontwikkelingen	11
4 Onze school, een IKC	12
4.1 Een Kindcentrum (KC)	12
4.2 De aansturing van het Kindcentrum	12
4.3 Onze uitgangspunten	12
5 Onderwijskundig beleid	13
5.1 De missie van Lucas Onderwijs en de missie van school:	13
5.2 Onze grote verbeterdoelen	14
5.3 Onze visie op lesgeven (pedagogisch-didactisch handelen)	15
5.4 Onze visie op leren	15
5.5 Onze visie op de 21st century skills	15
5.6 Onze visie op identiteit	16
5.7 Onze visie op 'goed' en 'excellent'	16
5.8 Levensbeschouwelijke identiteit	16
5.9 Sociale en maatschappelijke ontwikkeling	17
5.10 Burgerschap	17
5.11 Leerstofaanbod	18
5.12 Vakken, methodes en toetsinstrumenten	19
5.13 Taalleesonderwijs	20
5.14 Rekenen en wiskunde	21
5.15 Wereldoriëntatie	21
5.16 Kunstzinnige vorming	22
5.17 Bewegingsonderwijs en Gezondheid	22
5.18 Maatschappelijke digitale geletterdheid	23
5.19 Digitale geletterdheid in school	23
5.20 Engelse taal - Vreemde talenonderwijs	23
5.21 Les- en leertijd	24
5.22 Pedagogisch handelen	24
5.23 Didactisch handelen	25
5.24 Actieve en zelfstandige leerhouding van de leerlingen	26

5.25 Klassenmanagement	27
5.26 Zorg en begeleiding	28
5.27 Extra ondersteuning	29
5.28 Afstemming (differentiatie)	29
5.29 Talentontwikkeling	30
5.30 Bijdragen aan gelijke kansen	30
5.31 Passend onderwijs	30
5.32 Ononderbroken ontwikkeling	31
5.33 Opbrengstgericht werken	32
5.34 Resultaten	32
5.35 Toetsing en afsluiting	34
5.36 Schoolklimaat en Veiligheid	35
6 Personeelsbeleid	37
6.1 Integraal Personeelsbeleid	37
6.2 Bevoegde en bekwame leraren	37
6.3 Organisatorische doelen	37
6.4 Schoolleiding	38
6.5 Beroepshouding	38
6.6 Professionele cultuur	39
6.7 Beleid met betrekking tot stagiaires	39
6.8 Werving en selectie	39
6.9 Introductie en begeleiding	40
6.10 Taakbeleid	40
6.11 Collegiale consultatie	40
6.12 Klassenbezoek	40
6.13 Persoonlijke ontwikkelplannen	41
6.14 Bekwaamheidsdossier	41
6.15 Intervisie	41
6.16 Ontwikkelgesprekken	41
6.17 Beoordelingsgesprekken	42
6.18 Professionalisering	42
6.19 Teambuilding	43
6.20 Verzuimbeleid	44
6.21 Mobiliteitsbeleid	44
7 Organisatiebeleid	45
7.1 Organisatiestructuur	45
7.2 Groeperingsvormen	45
7.3 Schoolklimaat	45
7.4 Sociale, fysieke en psychische veiligheid	45
7.5 Arbobeleid	46
7.6 Interne communicatie	46
7.7 Samenwerking	47
7.8 Contacten met ouders	47
7.9 Overgang PO-VO	48
7.10 Vervolgsucces	48
7.11 Privacybeleid	49
7.12 Voor- en vroegschoolse educatie	49
7.13 Voor-, tussen- en naschoolse opvang	49
8 Kwaliteitsbeleid	50
8.1 Kwaliteitszorg binnen het bestuur	50

8.2 Kwaliteitscultuur	50
8.3 Verantwoording en dialoog	51
8.4 Het meten van de basiskwaliteit	51
8.5 Onze eigen kwaliteitsaspecten	51
8.6 Wet- en regelgeving	51
8.7 Inspectiebezoeken	52
8.8 De Quick Scan [zelfevaluatie] en de Schooldiagnose(s)	52
8.9 Vragenlijst Leraren	52
8.10 De meerjarenplanning	52
9 Financieel beleid	54
9.1 Uitgangspunten	54
9.2 Algemeen	54
9.3 Rapportages	54
9.4 Sponsorbeleid	54
9.5 Begroting(en)	55
9.6 NPO-gelden	55
9.7 Exploitatiebegroting	55
9.8 Vrijwillige ouderbijdrage	55
10 Formulier "Instemming met schoolplan"	57
11 Formulier "Vaststelling van schoolplan"	58

1 Inleiding

1.1 Voorwoord

Dit is het schoolplan van 2023-2027..

Dit schoolplan gaat over onze ambities voor de komende vier jaren.

De Zonnewijzer maakt deel uit van Lucas Onderwijs. Lucas Onderwijs is een dynamische en betrokken stichting voor bijzonder primair en voortgezet onderwijs.

De indeling van het schoolplan 2023-2027 is afgestemd op het Strategisch beleidsplan van onze Stichting en de thema's die wij relevant vinden voor onze schoolontwikkeling. Deze thema's vormen de focus voor onze kwaliteitszorg.

Dit betekent, dat wij de thema's:

- beschrijven (to plan: wat beloven we?),
- periodiek beoordelen (to check: doen we wat we beloven?) en
- borgen of verbeteren (to act).

De thema's die we onderscheiden komen (deels) overeen met de standaarden die de inspectie onderscheidt in het waarderingskader 2021. Naast schoolontwikkeling focussen we op de ontwikkeling van onze medewerkers en onze resultaten.

In het hoofdstuk Personeelsbeleid beschrijven we welke middelen we inzetten om de medewerkers te ontwikkelen van start- naar basis en vakbekwaam. In het hoofdstuk Onderwijskundig beleid gaan we in op de ontwikkeling van onze opbrengsten (resultaten).

1.2 Doelen en functie van het schoolplan

Dit schoolbeleidsplan geeft richting aan de ontwikkeling van onze school binnen de strategische koers van Lucas Onderwijs. Het plan dient tevens als verantwoordingsdocument voor de Inspectie van het Onderwijs, met een beschrijving van ons onderwijskundig beleid (hoofdstuk 3), ons pedagogisch beleid (hoofdstuk 4), ons personeelsbeleid (hoofdstuk 5), het beleid met betrekking tot de bewaking en verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs (hoofdstuk 6) en ons financiële beleid (hoofdstuk 7).

In dit schoolplan zijn onze doelen en schooleigen ambities voor de komende vier jaar opgenomen.

1.3 Wijze waarop het plan tot stand is gekomen

Ons schoolplan is opgesteld door de directie van de school en ter goedkeuring voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. De teamleden hebben meegedacht en meegesproken over de missie en visie(s) van de school en een bijdrage geleverd aan het vaststellen van de actiepunten voor de komende vier jaar.

In de planperiode 2023-2027 zullen we planmatig hoofdstukken van ons schoolplan met elkaar bespreken. Daarnaast zullen we aan het einde van ieder schooljaar het jaarplan voor het komend jaar samen vaststellen. Ieder jaar kijken we met het team ook terug: hebben we onze actiepunten in voldoende mate gerealiseerd?

Tenslotte dragen we zorg voor een cyclische evaluatie van de thema's, zoals beschreven in dit schoolplan.

Het schoolplan is goedgekeurd door het bestuur van Lucas Onderwijs.

1.4 Bijlagen

2 Strategisch beleid

2.1 Missie Lucas Onderwijs

Lucas Onderwijs stelt zijn scholen in staat en stimuleert hen het best denkbare onderwijs te bieden, opdat iedere leerling zich kan ontwikkelen tot een zelfbewuste, verantwoordelijke en kansrijke burger.

Lucas Onderwijs wil dat vormgeven door samen te werken:

- vanuit waarden, in oorsprong ontleend aan de traditie van de christelijke geloofsgemeenschap;
- aan aantrekkelijk onderwijs dat zich onderscheidt door ontwikkeling, aandacht voor kwaliteit, goede zorg voor de medewerkers en solidariteit met kansarmen;
- in actief partnerschap met de maatschappelijke omgeving;
- met ruimte voor diversiteit van de scholen.

2.2 Koers en kernwaarden Lucas Onderwijs

Lucas Onderwijs werkt aan de hand van een strategische koers. Deze koers geeft richting aan de ontwikkeling en ambities van de scholen. Elke vier jaar wordt deze koers herijkt. In 2022 zijn de nieuwe perspectieven vastgelegd en beschreven in het koersdocument. Binnen Lucas Onderwijs wordt gewerkt aan de volgende vijf koersthema's:

1. Toekomstgericht Onderwijs
2. Toekomstgericht personeelsbeleid
3. Passend onderwijs
4. Sturingsfilosofie
5. Doorlopende lijnen

Binnen Lucas Onderwijs werken we samen vanuit de kernwaarden. In 2022 zijn de kernwaarden herijkt.

Grondhouding

De grondhouding geeft meer richting hoe we omgaan met en invulling geven aan de kernwaarden

Door met liefde, verwondering en vertrouwen naar onze kernwaarden te handelen, doen we dit vanuit dezelfde intentie en is de kans groter dat we elkaar hierop kunnen vinden.

3 Schoolbeschrijving

3.1 Schoolgegevens

Gegevens van de stichting	
Naam stichting:	Lucas Onderwijs
Het dagelijks bestuur van Lucas Onderwijs wordt gevormd door een College van bestuur:	Dhr. Ewald van Vliet (voorzitter CVB) Mw. G.H.M. Leijh (lid CVB)
Adres + nr.:	Saffierhorst 105
Postcode + plaats:	2592 GK Den Haag
Telefoonnummer:	070-3001100
E-mail adres:	info@lucasonderwijs.nl
Website adres:	www.lucasonderwijs.nl
Clusterdirecteur:	Mevr. Irma Krijtenburg

Gegevens van de school	
Naam school:	PCBS De Zonnewijzer
Directeur:	Dhr. J.B. Zweers
Adres + nr.:	Rijnlandstraat 159
Postcode + plaats:	2265 WB LEIDSCHENDAM
Telefoonnummer:	070-3274119
E-mail adres:	mail@dezonnewijzer.nl
Website adres:	www.dezonnewijzer.nl

3.2 Kenmerken van het personeel

De directie van de school bestaat uit de directeur en de adjunct-directeur. De directie vormt samen met de interne begeleiders en 2 collega's (leerkrachten uit de onder-, en bovenbouw) het managementteam (MT) van de school.

Het team bestaat uit:

- 2 voltijd groepsleerkrachten
- 10 deeltijd groepsleerkrachten
- 2 interne begeleiders
- 1 vakleerkracht bewegingsonderwijs
- 3 onderwijsondersteuners
- 1 administratief medewerker
- 1 adjunct-directeur
- 1 directeur

Van de 21 medewerkers zijn er 19 vrouw en 2 man. De leeftijdsopbouw wordt gegeven in onderstaand schema (stand van zaken per 1-8-2023). Hierbij dient opgemerkt te worden van de 6 MT-leden er ook 3 lesgevende taken hebben.

Per 1-8-2023	MT	OP	OOP
Ouder dan 60 jaar	2	2	1
Tussen 50 en 60 jaar	1	2	
Tussen 40 en 50 jaar	2	3	1
Tussen 30 en 40 jaar	1	2	2
Tussen 20 en 30 jaar		5	2
Jonger dan 20 jaar			
Totaal	6	14	6

In deze schoolplanperiode zal een leerkracht en de directeur met pensioen gaan.

3.3 Kenmerken van de leerlingen

Over de leerlingen merken we op:

Onze school wordt bezocht door 226 leerlingen (teldatum februari 2023).

De school is nog steeds groeiende.

Op 1 februari 2023 kenden 4% van de kinderen een gewicht volgens de gewichtenregeling.

6 leerlingen hebben een gewicht van 0,3

3 leerlingen een gewicht van 1,2.

De leerling populatie is een afspiegeling van de wijk waarin de school staat.

Er is een grote verscheidenheid aan sociale vaardigheden, cognitieve ontwikkeling en gemotiveerdheid van de leerlingen.

De diversiteit in de groepen geeft geen aanleiding, behalve dan incidenteel, om meer dan gebruikelijk aandacht te geven aan bepaalde vakken. Uiteraard kan dit per kind wel verschillen. Het leerlingenaantal stijgt de laatste jaren licht. In algemene zin hebben wij –op grond van de kenmerken van de leerlingen- de volgende aandachtspunten: extra aandacht voor taalonderwijs, structureel NT2-onderwijs, extra aandacht voor gedragsregulering en extra aandacht voor burgerschap.

Met ingang van het schooljaar 2020/2021 beoordelen wij de leerresultaten aan het einde van de basisschool aan de hand van een nieuw onderwijsresultatenmodel. Een belangrijke wijziging betreft de manier waarop we rekening houden met de leerlingenpopulatie (de schoolweging). Het quotiënt van opbrengsten (resultaten van kinderen) en 'het gewicht van school', bepaalt hoe een school presteert. Je kunt dit dan vergelijken met het landelijk gemiddelde en met 'soortgelijke scholen'. Het schoolgewicht, dat door het CBS wordt berekend, wordt bepaald door

- het opleidingsniveau van de ouders
- het gemiddeld opleidingsniveau van alle moeders op school
- het land van herkomst van de ouders
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland
- of ouders in de schuldsanering zitten.

De Zonnewijzer kent 'een gemiddeld gewicht'.

3.4 Kenmerken van de ouders

Over onze groep ouders merken we op:

- Onze school staat in een wijk in het oude centrum van Leidschendam, waar de laatste jaren, én nog steeds, nieuwbouw plaatsvindt.
- Het opleidingsniveau van de ouders is ons bekend via de inschrijfformulieren.
- De kengetallen laten zien dat onze school te maken heeft met ouders met een MBO-opleiding of hoger(75%).
- Ongeveer 17% van onze ouders geeft aan lid te zijn van een kerk.
- Het leerlingaantal groeit gestaag. Uitgaande van een klassengrootte van 30 leerlingen, zijn de klassen goed

bezet.

- Helaas kan de school niet uitbreiden omdat nieuwbouwplannen in de directe omgeving dat niet toelaten.
- De school kent voor de eerste 3 leerjaren wachtlijsten.
- Ouders zijn kritisch maar toont zich merendeels tevreden over de school.
- Ouders hebben behoefte aan informatie en een goede communicatie.-

Wat betreft de schoolomgeving zeggen we het volgende:

- Onze school staat in het oude Damcentrum van Leidschendam dat reeds meer dan 10 jaar is onderworpen aan een revitalisering.
- Er zijn flatwoningen, maar relatief meer eengezinswoningen. Er wordt binnen 2 jaar ook nieuwe hoogbouw gerealiseerd.
- In de wijk van school zijn enkele speelvoorzieningen, ons schoolplein is iets aan de kleine kant. We ondernemen actie om dit uit te breiden.
- Voor de school loopt een drukke en belangrijke verkeersweg. Dit geeft bij het halen en brengen van kinderen gevoelens van onveiligheid.
- Er zijn enkele sportverenigingen in de buurt.
- Bibliotheek-mediacentrum is op 2 kilometer loopafstand.
- Voor de boodschappen gaan we naar het Damplein op 300 meter afstand.
- De kinderen komen voornamelijk uit de wijken: Damcentrum, De Rietvink, 't Lien, Klein Plaspoelpolder, Leidschendam-Zuid, Verzetsheldenwijk, Raadhuiskwartier, Zeeheldenwijk, Damsigt, Sijtwende III, IV en V.
- Tegenover de school is er een peuterspeelzaal / kinderopvang en naschoolse opvang (Splash, van Vlietkinderen)
- Scholen binnen de straal van 2 km. zijn: MMiXX, De Maria Bernadette, De Tandem, De Emmaüs, De Margriet, De Vijverhof (Voorburg) en De Sint Maartenschool (Voorburg). Scholen van hetzelfde bestuur in Leidschendam zijn de Emmaüs en de Trampoline.
- Eveneens een school van Lucas Onderwijs is de Vliethorst, een school voor Speciaal Basisonderwijs in Leidschendam.

3.5 Sterkte-zwakteanalyse

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaren een aantal kansen (intern en extern) en bedreigingen (intern en extern) voor wat betreft de school, het personeel en de leerlingen. We willen daarmee nadrukkelijk rekening houden in ons beleid en onze beleidskeuzen.

STERKE KANTEN SCHOOL	ZWAKKE KANTEN SCHOOL
<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie en uitwisseling informatie met ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen ICT-er
<ul style="list-style-type: none"> • Gepersonaliseerd leren door o.a. gebruikmaking van Snappet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Borging schoolafspraken en evalueren van besluiten
<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe ontwikkelingen volgen, in beweging blijven 	<ul style="list-style-type: none"> • Klein schoolplein, geeft in de zomer 'warmtestress'.
<ul style="list-style-type: none"> • School ziet er netjes uit en heeft moderne middelen.. 	<ul style="list-style-type: none"> • Om alles op peil te houden kosten onderhoudszaken veel tijd en geld.
<ul style="list-style-type: none"> • Goede financiële huishouding, laag risicoprofiel. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Veel aandacht voor sociale veiligheid. 	

KANSEN	BEDREIGINGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Meer deskundigheid door specifieke scholing 	<ul style="list-style-type: none"> • 21st Century Skills
<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel aantal leerlingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen uitbreidingsmogelijkheden school
<ul style="list-style-type: none"> • Collegiale consultatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Diversiteit aan leerproblematiek
<ul style="list-style-type: none"> • Vorming KindCentrum 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk personeelstekort
<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op continuïteit in de formatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ongenuanceerde feedback via sociale media
<ul style="list-style-type: none"> • Verfrissing door nieuw meubilair 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking SPPOH soms niet daadkrachtig.
<ul style="list-style-type: none"> • Kritisch zijn op eigen functioneren en op de wijze waarop we onderwijs geven. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking KDV/BSO vorming IKC 	

STERKE KANTEN TEAM	ZWAKKE KANTEN TEAM
<ul style="list-style-type: none"> • Gemotiveerd en behulpzaam team, nuchter en humoristisch. Oprechte aandacht voor elkaar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding nieuwe leerkrachten
<ul style="list-style-type: none"> • Harde werkers 	<ul style="list-style-type: none"> • Taakbeleid / werkgroepen en beleid rond studiedagen
<ul style="list-style-type: none"> • Verfrissing door jonge medewerkers 	<ul style="list-style-type: none"> • Teamsamenstelling verandert snel. waardoor mogelijk verschil in opvattingen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Veel doen in weinig tijd
	<ul style="list-style-type: none"> • Peuterspeelzaal nog vaak buitengesloten.

KANSEN	BEDREIGINGEN
<ul style="list-style-type: none"> • Meer deskundigheid door specifieke scholing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Personeelswijzigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Formatie op tijd rond 	<ul style="list-style-type: none"> • Personeelstekort in het onderwijs
<ul style="list-style-type: none"> • Meer klasobservaties en functioneringsgesprekken. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Kindcentrum 	
<ul style="list-style-type: none"> • Hoogbegaafdheid 	

3.6 Risico's

In het kader van ons nieuwe schoolplan zien we voor de komende vier jaren een aantal risico's voor wat betreft de school, het personeel en de leerlingen. Het is misschien beter om te spreken van onderdelen die belangrijk zijn, waarin we niet willen verslappen en extra aandacht verdienen. Hieronder beschrijven we enkele risico's per beleidsterrein en de voorgenomen maatregelen.

3.7 Landelijke ontwikkelingen

De hier onder genoemde thema's staan niet alleen bij Lucas Onderwijs, maar ook landelijk in de schijnwerper. Lucas Onderwijs gaat voor hoge kwaliteit, wil innovatief zijn, stimuleert de scholen steeds kansen te zoeken voor onderwijsverbetering. Lucas Onderwijs gaat voor de brede vorming: niet alleen de cognitieve ontwikkeling van kinderen doet er toe, maar ook de creatieve-, muzische-, motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling verdienen volledig de aandacht. Tevens wil Lucas Onderwijs dat de scholen betekenisvol zijn in en voor de samenleving.

We noemen een aantal thema's die landelijk én bij Lucas Onderwijs én dus ook op onze school de volle aandacht verdienen:

- Veel aandacht voor opbrengstgericht en handelingsgericht werken (differentiatie-model, gepersonaliseerd leren)
- Aandacht voor het gehele kind: dus voor maximale talentontwikkeling, de sociale en emotionele ontwikkeling, en de muzische-, creatieve en motorische ontwikkeling
- Een sterk toenemende aandacht voor de sociale ontwikkeling en de persoonsvorming van de leerlingen
- Het gebruik maken van diensten - en samenwerken met organisaties uit het maatschappelijke veld (Bijv. Centrum voor Jeugd en Gezondheid, Vlietkinderen (peuterspeelzaal), voor - en naschoolse opvang, centrum voor autisme, bredeschoolactiviteiten etc...)
- Inzet ICT in het lesprogramma
- Aandacht voor 21st century skills (zie hieronder)
- Passend onderwijs en het verlenen van minstens de basisondersteuning
- Ontwikkelen van de Brede School en het Integraal Kindcentrum
- De centrale en cruciale rol van de leraar; scholing en benutting van de professionele ruimte door de leraren
- Ontwikkelingen met betrekking tot excellente scholen
- Ontwikkelingen ten aanzien van de verantwoording van kengetallen (Venster PO, Scholen op de kaart)

Van belang voor de komende jaren is de Kennisagenda voor het onderwijs (NRO). De kennisagenda geeft aan dat de volgende thema's relevant zijn voor het onderwijs:

1. De school als lerende en professionele organisatie
2. Kennis en vaardigheden van leerlingen
3. Toegang tot een inclusieve(re) leeromgeving
4. Gelijke kansen
5. Technologie voor het onderwijs
6. Kwalificaties van leraren

Tenslotte willen we in ons schoolplan de hoofdlijnen meenemen van het Masterplan Onderwijs (april 2022). Dat betekent dat wij ons vooral richten op de ontwikkeling van:

1. Het lees- en taalonderwijs
2. Het rekenonderwijs
3. Omgaan met digitale media en digitale geletterdheid
4. Burgerschap

4 Onze school, een IKC

4.1 Een Kindcentrum (KC)

Onze school is een Kindcentrum in wording en doet dat samen met Splash de voorziening van Vlietkinderen voor kinderopvang en naschoolse opvang. Zo willen we een organisatie worden voor leerlingen van 0-12 (13) jaar, een organisatie waarin onderwijs, opvang, zorg- en ondersteuningsinstellingen en welzijnsactiviteiten zijn samengevoegd. We willen pedagogische medewerkers, onderwijspersoneel en onderwijsondersteunend personeel structureel samen laten werken om een hedendaags en sluitend aanbod (per jaar, per maand, per week, per dag) te verzorgen op het gebied van onderwijs, opvang, opvoeding, ontwikkeling en ontspanning.

We willen gebruik maken van elkaars kwaliteiten en personeel al dan structureel uitwisselen. Het zou praktisch zijn als we onder één dak komen, hoewel dat gezien de huidige locaties moeilijk te realiseren zal zijn. Ook willen we doorlopende lijnen op gebied van o.a. taalontwikkelingen, sociaal-emotionele ontwikkelingen en een dossieropbouw van 0 tot 12 jaar

4.2 De aansturing van het Kindcentrum

Wij willen ons in de aanloopperiode uitspreken en antwoord geven op vragen als: waarom willen we een IKC en wat willen we bereiken. Wij gaan uit van de uiteindelijke gedachte dat er een leidinggevende is en één team en één plan. Het gehele IKC wordt aangestuurd door een directeur die verantwoordelijk is voor de doorontwikkeling van het IKC, het personeelsbeleid en de bedrijfsvoering. In dit proces tot vorming van een Kindcentrum is er externe begeleiding.

4.3 Onze uitgangspunten

1. We moeten gaan beschikken over een inhoudelijk doorgaande lijn van 0-12 (13) jaar.
2. We moeten zorgen voor afstemming van pedagogiek en didactiek. Het is daarom wenselijk dat alle medewerkers betrokken zijn bij de professionaliseringsactiviteiten.
3. We moeten gaan beschikken over een doorgaande lijn met betrekking tot de zorg.
4. We moeten beleid formuleren voor de uitwisseling van informatie (AVG-proof) en we gaan één systeem gebruiken en één systematiek om informatie (over een leerling) in op te slaan.
5. We ontwikkelen het ontvangstbeleid: Het is dan helder wie nieuwe ouders ontvangt en rondleidt, hoe we ouders (en hun kind) ontvangen en welke informatie we verstekken over het Kindcentrum.
6. We formuleren één (doorgaande) lijn voor wat betreft ouderbetrokkenheid. Onze visie op hoe je met ouders omgaat, is gezamenlijk vastgesteld. Wat wij verwachten van ouders en wat ouders van ons kunnen verwachten is helder.
7. We zullen ons uit moeten spreken over een doorgaande lijn met betrekking tot identiteit (levensvisie). Voor de ouders moet daardoor duidelijk worden waar wij voor staan.
8. De administratie zal centraal zijn, d.w.z. er is één loket.

5 Onderwijskundig beleid

5.1 De missie van Lucas Onderwijs en de missie van school:

Onze school is een protestants christelijke basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. Wij hanteren het leerstofjaarklassensysteem, met veel aandacht voor het individuele kind (passend onderwijs). Onze school staat open voor alle leerlingen [alle religies] die aangemeld worden door hun ouders/verzorgers (tenzij het schoolondersteuningsprofiel verheldert dat wij een kind de juiste ondersteuning c.q. het juiste onderwijs niet kunnen bieden). Het is ons doel om leerlingen cognitief (kwalificatie) en sociaal (socialisatie en subjectificatie) te ontwikkelen, zodat ze kunnen doorstromen naar een passende vorm van vervolgonderwijs. Gelet op het eerste vinden we m.n. de vakken Taal en Rekenen van belang, en gezien het tweede besteden we veel aandacht aan het (mede) opvoeden van de leerlingen tot volwaardige en respectvolle burgers. Naast kennisoverdracht besteden we veel aandacht aan de culturele, creatieve en lichamelijke ontwikkeling van de leerlingen.

Koersbeweging 2026:

Strategische koers Lucas Onderwijs:

De wereld om ons heen is volop in beweging. Politieke, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben grote invloed op de dagelijkse praktijk in onze scholen. De belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op ons onderwijs, zijn:

- Druk op de sector (personeelstekort, teruglopende resultaten, instabiliteit in de wereld, hoge verwachtingen, politieke invloeden)
- Digitalisering
- Duurzaamheid
- Kansengelijkheid
- Identiteit & diversiteit
- Burgerschap & internationalisering

Deze maatschappelijke ontwikkelingen zijn mede bepalend voor onze strategische koers voor de komende jaren.

De Koersbeweging 2026 geeft richting aan de wijze waarop wij ons onderwijs de komende jaren vormgeven. De koersbeweging is in een gezamenlijk proces met zoveel mogelijk mensen van binnen én buiten onze organisatie tot stand gekomen. Er zijn vijf koersthema's, uitgewerkt in perspectieven. Onze vertaling van het Koersplan in het schoolplan 2023-2027, passend bij de context en de populatie van de school verwoorden we als volgt:

Koersthema's

1. Toekomstgericht onderwijs

We creëren op onze scholen een omgeving waarin leerlingen kunnen komen tot leren. Hiervoor is het van belang dat de basiskwaliteit op orde is. Daarnaast zetten we in op de doorontwikkeling van ons onderwijs op de volgende gebieden:

- Brede ontwikkeling
- Optimaal organiseren
- Eigenaarschap
- Volgen en beoordelen
- ICT en onderwijs
- Digitale geletterdheid

2. Toekomstgericht personeelsbeleid

We creëren een werkomgeving waarin medewerkers met vertrouwen en plezier goed onderwijs kunnen verzorgen voor onze leerlingen. Hiervoor is het belangrijk dat we aandacht hebben voor het werven, ontwikkelen en behouden van energieke medewerkers. Ook gaan we op zoek naar alternatieve mogelijkheden voor de inzet van personeel in tijden van arbeidsmarktkrapte.

3. Passend onderwijs

We creëren op onze scholen een omgeving waar ruimte is voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Om inclusiever onderwijs te bieden, zetten we in op samenwerking met onze partners en een goede zorgstructuur.

4. Doorlopende lijnen

We zorgen voor een soepele overgang bij de verschillende doorstroompunten in ons onderwijs. Hierin trekken we gezamenlijk op met onze partners. Kansengelijkheid krijgt hierbij onze specifieke aandacht.

5. Sturingsfilosofie

We werken vanuit onze sturingsfilosofie: richting, ruimte, rekenschap en ruggensteun. Deze filosofie reikt door de hele organisatie en heeft betrekking op de onderlinge verbondenheid tussen de Lucasorganisatie én de eigenheid van elke school.

Missie van onze school.

De school voelt zich medeverantwoordelijk voor het wel en wee van de kinderen. Niet alleen de cognitieve ontwikkeling is hier bij van belang, maar ook de sociale, culturele, creatieve en lichamelijke vaardigheden spelen een rol. De school moet voor kinderen een veilige omgeving zijn waar ze een luisterend oor vinden voor hun problemen en vraagstukken.

Op onze school voeden we kinderen op tot kritische en democratische burgers in onze multiculturele samenleving. Artikel 1 van de Grondwet, ondernemingszin, talentontwikkeling, zorg om en voor de ander en duurzaamheid in de omgang met onze omgeving, zijn daarbij de kernwaarden. De medewerkers zijn echte professionals die constant bezig zijn met verbeteren van het opvoeden en onderwijzen.

Onze slogan is: *"Uw kind is ook onze zorg"*

Missiebeleid

Wij willen kinderen helpen in hun ontwikkeling naar zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid.

Beleid om de missie levend te houden:

- Missie, slogan en kernwaarden komen 1 x per jaar aan bod in een personeelsvergadering
- De missie en visie hebben we vertaald naar waarneembaar gedrag: minstens één maal per jaar bespreken we of we dat gedrag nog voldoende zichtbaar maken naar de kinderen, de ouders en elkaar, en of we tevreden zijn met de wijze waarop we elkaar daar feedback op geven.
- Missie en visie zijn opgenomen in de schoolgids en andere documenten van belang

5.2 Onze grote verbeterdoelen

1. Opbrengst gericht werken goed documenteren:

Alles wat goed is kan ook beter.

Opbrengstgericht werken houdt voor ons in dat kinderen zich telkens verbeteren t.o.v. het verleden.

We doen dat o.a. door:

- inzet van rekenspecialist
- inzet taalspecialist

en door

- gepersonaliseerde planning,
- uitvoering,
- controleren van de uitvoering en
- aanpassen waar mogelijk en nodig.

Dit is de zogeheten PDCA cyclus

2. Duidelijkheid in taakbeleid voor het personeel. Waar is iedereen voor verantwoordelijk, welke

ontwikkelingsmogelijkheden zijn er, zicht op de organisatie met een gesprekscyclus daaraan vastgekoppeld.

3. Herinrichting schoolplein (i.s.m. Splash)

4. Vorming van een Kindcentrum
5. Werken aan persoonlijke effectiviteit (team en leerlingen) en executieve vaardigheden (team en leerlingen).
6. Verbeteren van leerlinggedrag (schoolthema): waar liggen de grenzen van het toelaatbare?
7. Continuering van de ontwikkeling Effectieve Directe Instructie (leerkrachtgedrag) en monitoring daarvan.
Meer het onderwijs met elkaar bespreken. Samen werken aan lesvoorbereiding en uitvoering daarvan, kijken bij elkaar (Collegiale consultatie). en lessen samen bespreken aan de hand van een Kijkwijzer die is opgesteld.
8. Continuering van het ontwikkelen van vaardigheden die noodzakelijk zijn in de 21e eeuw tevens gericht werken aan Techniek -, en Maakonderwijs en Ondernemerschap.
9. Hoe gaan we om met Snappet in relatie tot inzicht in leerstrategieën.
10. Ontwikkelen van een leerlijn voor hoogbegaafdheid.

5.3 Onze visie op lesgeven (pedagogisch-didactisch handelen)

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen, hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij is: oog hebben voor het individu, een open houding, wederzijds respect en een goede relatie waarin het kind zich gekend weet. Belangrijke pedagogische noties zijn: zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid, kritische zin, reflecterend vermogen en samenwerking. Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- interactief lesgeven; de leerlingen betrekken bij het onderwijs
- betekenisvol onderwijs
- onderwijs op maat geven: differentiëren
- gevarieerde werkvormen hanteren (variatie = motiverend)
- een kwaliteitsvolle (directe) instructie verzorgen
- kinderen zelfstandig (samen) laten werken

Onderstaande uitgangspunten zijn voor ons van belang:

- We geven kinderen feedback op hun inbreng.
- We geven voldoende gelegenheid om vragen te stellen.
- We zorgen dat alle leerlingen goed meedoen.
- We zorgen voor gepersonaliseerd leren en dus differentiatie in aanbod.
- We betrekken kinderen interactief bij de les.

5.4 Onze visie op leren

Kinderen leren doordat ze nieuwsgierig zijn. De school biedt kinderen de mogelijkheid om kennis op diverse manieren te verwerven. De leraren geven instructie en de leerlingen mogen de lesstof op een eigen manier verwerken. Dat kan zijn door lessen alleen te maken of met anderen samen. Leerlingen die een korte instructie nodig hebben, kunnen zelfstandig aan het werk. Voor de leerlingen die meer instructie nodig hebben, wordt gebruik gemaakt van de verlengde instructie aan de instructietafel. Voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte heeft de school een zorgstructuur opgezet, waarbij aandacht is voor zowel kinderen die moeite hebben met de leerstof als ook voor kinderen voor wie de leerstof niet altijd een uitdaging vormt.

5.5 Onze visie op de 21st century skills

Wij willen leerlingen een samenhangend geheel van vaardigheden meegeven waardoor ze optimaal kunnen functioneren in de 21st eeuw. We onderschrijven in de eerste plaats het belang van een kennissamenleving en gaan ervan uit, dat kennis altijd en overal voorhanden is. Daarnaast beseffen we dat het in de kennissamenleving ook gaat om kenniscreatie en –constructie, om innovatie. In de derde plaats is het een feit dat door de ontwikkeling van digitale middelen en media globale grenzen vervagen en het delen van kennis en het met elkaar (daarover) communiceren een steeds centralere speelt in onze (toekomstige) samenleving. Op onze school willen we daarom gericht aandacht besteden aan de 21st century skills:

- Samenwerking en communicatie

- Kennisconstructie
- ICT gebruik
- Probleemoplossend denken en creativiteit
- Planmatig werken

De gerichtheid van onze school op de 21st century skills heeft grote gevolgen voor de deskundigheid van de leraren, voor ons aanbod, voor onze middelen (digitale leermiddelen) en onze organisatie (inclusief didactiek en klassenmanagement). Het laatste aspect vraagt ook om een doordenking van de rol van de leraar, de rol van de leerling en de rol van de ouders/verzorgers.

5.6 Onze visie op identiteit

Onze school werkt vanuit de kernwaarden en grondhouding van Lucas Onderwijs. Voor onze eigen school betekent dit. Wij zien het beschouwen en invulling geven aan de identiteit dan ook als een dynamisch proces, waarin zingeving en kwaliteitszorg hand in hand gaan en waarin de herinnering aan het kostbare verleden, de eisen die de huidige tijd aan ons stelt en gedeelde verlangens voor de toekomst met elkaar worden verbonden.

De Zonnewijzer is een Protestants christelijke school waar normen en waarden van groot belang zijn. Voor ons houdt dat in dat we ons dagelijks vanuit de christelijke naastenliefde laten leiden en doen wat er van ons verwacht mag worden vanuit deze christelijke achtergrond.

5.7 Onze visie op 'goed' en 'excellent'

Onze school streeft ernaar zich binnen de schoolplanperiode 2023-2027 zich verder te ontwikkelen tot een succesvolle school. Wij willen onderwijs bieden dat goed is voor al onze leerlingen en waarbij wij kunnen nakomen wat we beloven. We zullen ons bij onze strategie richten op brede resultaten en telkens proberen om de opbrengsten te bevorderen.

We willen kinderen die minder goed kunnen leren bij de hand nemen en door aanpassingen in de leerstof zoveel mogelijk te leren. Vaak gaat de aandacht en de energie van de leerkracht naar deze kinderen. De grootste groep in een leerjaar is de groep die de leerstof goed kan volgen en waar 'een klasseninstructie' van toepassing is. Maar ook willen we de aandacht richten op de kinderen voor wie de leerstof minder aantrekkelijk is of te eenvoudig, door hen een gepersonaliseerde leerweg aan te bieden.

5.8 Levensbeschouwelijke identiteit

De Zonnewijzer is een christelijke school waar normen en waarden van groot belang zijn. De eigenheid van de school wordt echter niet uitsluitend bepaald door deze signatuur. Voor wat genoemd wordt de brede identiteit van onze school, zijn naast de signatuur nog tal van andere kenmerken van onze school van betekenis: het pedagogisch klimaat, de didactische aanpak, de leerlingzorg, het personeelsbeleid en het communicatiebeleid zijn voorbeelden van in dat verband relevante aandachtsgebieden

Voor ons houdt dat in dat we ons dagelijks vanuit de christelijke naastenliefde laten leiden en doen wat er van ons verwacht mag worden vanuit deze christelijke achtergrond. Leerkrachten zijn voorbeelden voor kinderen en daarom verwachten we van het personeel dat ze overeenkomstig het christelijk gedachtegoed handelen en spreken, met respect voor ieders persoonlijke invulling daarvan. We willen dat ook aan de kinderen leren en daarbij ook aandacht schenken aan verschillen die er zijn met andere levensovertuigingen. De hedendaagse maatschappij vraagt om een open - en kritische benadering. Het is onze bedoeling kinderen te stimuleren om hun mening te vormen en hen leren respect te hebben voor mensen die anders denken, anders zijn of een andere levensovertuiging er op na houden.

Onze school kent een unieke combinatie van deze en andere eigenschappen, die de brede identiteit van de onze school bepalen.

Onze uitgangspunten zijn:

1. Wij respecteren elkaar, op welke grond dan ook.
2. Wij besteden aandacht aan levensbeschouwing bij andere vakken (integraal)
3. Wij besteden expliciet aandacht aan geestelijke stromingen
4. Wij besteden gericht aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (waarbij het accent ligt op omgaan met jezelf, de ander en de omgeving).
5. Wij besteden gericht aandacht aan actief burgerschap en sociale cohesie
6. Wij laten leerlingen bewust kennismaken met de verschillen in de samenleving; dat doen we dan door o.a.

gebruik te maken van de methode Trefwoord, de Kanjertraining en door niet veroordelend te zijn.

7. Op school besteden we structureel aandacht aan religieuze feesten; we denken dan aan christelijke feestdagen, maar ook aan Islamitische feestdagen als het Suikerfeest, Offerfeest en bijv. het Hindoeïstische Holi-Phagwa.

5.9 Sociale en maatschappelijke ontwikkeling

- Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Onze school beschikt over een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. de Kanjertraining.
- We beschikken bij de kleuters over een observatie- en registratie-instrument : "Kijk".
- Een belangrijk product dat het kenniscentrum van de Kanjertraining heeft ontwikkeld is het digitale Kanjer Volg- en Adviesstelsel (KanVAS). Dit stelsel bestaat onder andere uit een sociogram, een leerlingenvragenlijst, een docentvragenlijst en een breed scala aan pedagogische adviezen. Twee maal per jaar worden kinderen uit de groepen 3 t/m 8 bevestigd.
- Ook maken we voor de kinderen van de groepen 6 t/m 8 gebruik van een tevredenheidsonderzoek van Vensters.
- We hanteren op onze school gedragsregels die meehelpen de sociale veiligheid te waarborgen.
- Onze school hanteert actief een gedrags- en pestprotocol waar ouders, kinderen en medewerkers zich aan houden.
- De 'sociale veiligheidsbeleving' wordt jaarlijks in beeld gebracht, besproken en indien noodzakelijk worden er maatregelen getroffen.
- Het welbevinden van kinderen wordt jaarlijks met de ouders besproken.
- Bij ouders en kinderen is de vertrouwenspersoon bekend en men is op de hoogte van de werkzaamheden van deze persoon

Wij proberen een schoolklimaat te scheppen waar kinderen, ouders en leerkrachten zich op hun gemak voelen. Zeker voor de leerling is een veilig schoolklimaat zeer belangrijk: alleen wanneer een kind zich veilig voelt op school, kan het tot ontplooiing komen. Daar waar we waarnemen dat kinderen zich niet veilig voelen, zullen we alles in het werk stellen om dit te onderzoeken en het gevoel van veiligheid te herstellen. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich in onze school gewaardeerd en gerespecteerd voelt.

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. We maken gebruik van de lessen van de Kanjertraining. Deze Kanjerlessen zijn niet zomaar te geven door een leerkracht. Het team van De Zonnewijzer heeft hiertoe een opleiding gevolgd en zich hierin gespecialiseerd. Nieuwe leerkrachten scholen zich in de Kanjertraining.

Naast de lessen van de Kanjertraining worden regelmatig gedragsregels met elkaar besproken.

De leerkrachten zijn er zeer alert op dat de leerlingen zich aan deze regels houden. Wanneer leerlingen dat niet doen, worden zij hierop aangesproken en kunnen sancties volgen. Voor een 'veilig klimaat' zullen we het minder weerbare kind terzijde staan.

5.10 Burgerschap

In 2021 is de wet burgerschap ingegaan.

In de school is aandacht voor de uitwerking van de wettelijke burgerschapsopdracht in het onderwijsbeleid, de organisatie van het burgerschapsonderwijs en de zorg voor het schoolklimaat. Onze leerlingen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale integratie.

Wij zien de school als een vormingsinstituut waarbij kinderen zich individueel kunnen ontwikkelen tot een bewust persoon in deze maatschappij. Het onderwijs op de Zonnewijzer heeft tot doel (in samenspraak met de ouders) de kinderen van vier tot en met twaalf jaar de mogelijkheid te bieden zich elementaire kennis, vaardigheden en gedragsvormen eigen te maken, teneinde tot een optimale ontplooiing van hun persoonlijkheid en persoonlijke mogelijkheden te komen.

Belangrijk is hier, dat wij de kinderen willen leren, rekening houdend met de ander, hun eigen weg te vinden in de huidige complexe maatschappij.

De leerlingen hebben kennis van - en maken kennis met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

De leerlingen groeien op in een pluriforme samenleving. Wij willen kinderen informeren, uitdagen tot leren, uitnodigen om de dialoog aan te gaan en standpunten in te nemen. De school besteedt op structurele en herkenbare wijze aandacht aan het bestrijden van achterstanden en in het bijzonder in de beheersing van de Nederlandse taal. Ons onderwijs richt zich op de brede ontwikkeling van de kinderen. Dit houdt in dat wij de leerlingen begeleiden en stimuleren bij de ontwikkeling van alle aspecten van de mensvorming.

Deze vorming bestaat uit:

- de ontwikkeling gericht op het verstandelijk leren;
- de ontwikkeling van aspecten als gevoelens, motivatie en interesses;
- de ontwikkeling van motorische en zintuiglijke vaardigheden;
- de creatieve ontwikkeling.
- Kinderen meer verantwoordelijk toedichten in steeds grotere mate voor hetgeen ze doen, voor hetgeen ze leren en voor hoe ze omgaan met andere leerlingen en leerkrachten.
- het leren om te argumenteren en te discussiëren
- het leren om iets over te hebben voor de (minder bedeelde) anderen (bijv. goede doelen).

Onze kernwoorden van actief burgerschap zijn: vrijheid van meningsuiting, gelijkwaardigheid, begrip voor anderen, verdraagzaamheid, autonomie, afwijzen van onverdraagzaamheid, afwijzen van discriminatie.

De basiswaarden houden we op de volgende wijze levend: ze staan in de schoolgids; de medewerkers hebben een vertaling gemaakt van waarden naar waarneembaar gedrag naar de kinderen, de ouders en elkaar; de kinderen zijn van de waarden op de hoogte en nemen de waarden als basis voor regels in de klas (worden aan het begin van het jaar steeds opgesteld); de waarden worden minstens één keer per jaar met medewerkers en ouders tegen het licht gehouden.

In de praktijk komt het vaak neer op de lessen die gegeven worden met Trefwoord (dagelijks) en Kanjertraining (wekelijks in alle lessen). Kinderen worden hierin uitgedaagd om 'uit hun comfortzone' te komen en zich te verplaatsen in andere levensbeschouwingen en andere leefwijzen. Ook de lessen uit Nieuwsbegrip (begrijpend lezen) bevatten vaak actuele onderwerpen waardoor kinderen in aanraking komen met andere culturen. We dagen kinderen met een andere culturele achtergrond uit om hierover te spreken bijvoorbeeld tijdens een spreekbeurt.

We werken al nauw samen met de peuterspeelzaal, maar ook de oudere mensen komen in school of zoeken de kinderen op. Ze worden uitgenodigd tijdens het project, kunnen jaarlijks op een lunch bij ons rekenen (pannenkoekendag), we zoeken elkaar actief op rond kerst. Maar er zijn meerdere contactmomenten denkbaar informatie inwinnen over hoe het vroeger was, samen lezen, interviewen over onderwerpen als verkeer, communicatie, boodschappen doen vroeger en nu....). We willen graag meewerken om te voorkomen dat ouders mensen om ons heen vereenzamen.

We zijn maatschappelijk betrokken:

- De Zonnewijzer is geen 'Brede school', maar onderschrijft het gedachtengoed wel. De combinatie met buitenschoolse activiteiten is ons niet vreemd, ook wij kennen activiteiten die op een Brede school wellicht buiten schooltijd of in de verlengde schooltijd plaatsvinden, maar bij ons binnen schooltijd.
- We werken samen met de voor- en naschoolse opvang
- We werken samen met de peuterspeelzaal van Splash
- Trias, centrum voor de kunsten, geeft muzieklessen aan alle kinderen. De samenwerking is afhankelijk van subsidie door de gemeente.
- Wij organiseren activiteiten en nodigen daarbij de bewoners (senioren) uit van de aangrenzende woonvoorziening.
- Daarnaast kennen we ook activiteiten waarbij een goed doel wordt ondersteund.

Jaarlijks organiseren we een activiteit, waarbij we geld ophalen wat voorheen het "zendingsgeld" werd genoemd. Het betreft een vrijwillige bijdrage. Het geld dat op deze wijze bijeen wordt gebracht, wordt besteed aan het Plan-Nederland-kind. Zo kunnen we een kind op de Filipijnen een goed bestaan geven.

Schoenendoosactie: De Zonnewijzer deed elk jaar mee aan de 'actie schoenmaatje', maar vanaf 2019 wordt gestart met de Schoenendoosactie. We helpen zo kinderen in verre landen waar niets vanzelfsprekend is.

5.11 Leerstofaanbod

Op onze school gebruiken we eigentijdse methodes die voldoen aan de kerndoelen. De methodes worden bij de hoofdvakken integraal gebruikt door de leraren en daar waar nodig aangevuld met extra stof. Voor de toetsing van de leerstof maken we gebruik van methode-onafhankelijke (Cito) en methodegebonden toetsen.

Ten aanzien van leerstofaanbod hebben we de volgende ambities vastgesteld:

1. Onze methodes voldoen aan de kerndoelen (zie bijlage Kerndoelen)
2. Wij gebruiken voor taal en rekenen methode-gebonden toetsen (zie bijlage overzicht methoden en toetsafnames)
3. Het leerstofaanbod vertoont een doorgaande lijn
4. Het leerstofaanbod komt tegemoet aan relevante verschillen tussen leerlingen
5. De methoden die we gebruiken sluiten aan bij de behoeften van het kind
6. Bij het leerstofaanbod gaan we uit van de referentieniveaus (die beschrijven welke basiskennis en -vaardigheden leerlingen moeten beheersen voor taal en rekenen, zichtbaar te maken in vier fundamentele niveaus en vier streefniveaus (1F t/m 4F en 1S t/m 4S).
7. De school besteedt aandacht aan actief (goed) burgerschap.
8. Het leerstofaanbod voorziet in het gebruik leren maken van ICT.
9. De 21st century skills bieden we kernvak-overstijgend aan, hetgeen betekent dat de skills zichtbaar zijn in alle lesactiviteiten die we ontplooiën.
10. Het leerstofaanbod voorziet in aandacht voor intercultureel onderwijs.
11. Het leerstofaanbod bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs.
12. Naast het gebruik van methodes is er voldoende tijd en ruimte voor initiatieven van de medewerkers die de actualiteit van alledag een accent geven.

5.12 Vakken, methodes en toetsinstrumenten

Vak	Methodes	Toetsinstrumenten	Vervangen
Taal	Taal op maat	Methodegebonden toetsen	
	Wat zeg je?		
	Ik en Ko (incidenteel) bij kleuters		
	Kijk Kies Doe voor kleuters (Bronnenboek voor lessen)		
		Cito-toetsen Taal voor kleuters (1-2) incidenteel	
		Woordenschat Snappet	
Technisch lezen	Wat zeg je?		
	Veilig Leren Lezen	Methodegebonden toetsen (groep 3)	
	Spreekbeeld (bij kleuters)		
		AVI	
		Cito-toetsen DMT groep 3/tm 8	X
		Route 8 Eindtoets (A-vision)	
		Drempelonderzoek	
	Estafettelezen	Protocol Leesproblemen - Dyslexie Estafette Techn. Lezen Snappet	
Begrijpend lezen	Nieuwsbegrip XL	Cito-toetsen Begrijpend lezen	
	Citotrainer	Nieuwsbegrip XL (tablets)	
		Route 8 Eindtoets	
		Drempelonderzoek	

Spelling	Spelling op maat (Snappet)	Cito-toetsen Spelling	
	Staal	Route 8 Eindtoets	
		Drempelonderzoek	
Schrijven	Pennenstreken		
	Schrijfdans (kleuters)		
Engels	Stepping Stones junior	Methodegebonden toetsen	X
Rekenen	Wereld in getallen (WIG 5)	Cito-toetsen Rekenen en Wiskunde	
	Met Sprongen Vooruit (kleuters)	Methodegebonden toetsen en tablets	
	Kijk Kies Doe voor kleuters (Bronnenboek voor lessen)		
		Route 8 Eindtoets	
		Drempelonderzoek	
Geschiedenis	Wijzer! Geschiedenis	Methodegebonden toetsen	
Aardrijkskunde	Wijzer! Aardrijkskunde	Methodegebonden toetsen	X
Natuuronderwijs	Wijzer! Natuur en techniek	Methodegebonden toetsen	
Wetenschap & Techniek	Wijzer! Natuur en techniek	Methodegebonden toetsen	
Verkeer	Wijzer door het verkeer	Methodegebonden toetsen	
	Praktische verkeerslessen (leskist)		
	Verkeerskunsten (bronnenboek)		
Tekenen	Moet je doen		
Handvaardigheid	Moet je doen		
Muziek	Muzieklessen Trias		
	Moet je doen		
Drama	Moet je doen		
Bewegingsonderwijs			
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Kanjertraining		
	Trefwoord		
Godsdienst	Trefwoord		
	SamSam		

5.13 Taalleesonderwijs

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt veel aandacht in ons curriculum. Om de wereld om je heen goed te kunnen begrijpen en er aan deel te nemen, is het nodig om de taal adequaat te leren gebruiken. Ook bij veel andere vakken heb je taal nodig. Het is belangrijk dat kinderen snel goed kunnen lezen omdat ze daardoor de informatie bij de andere vakken sneller kunnen begrijpen en gebruiken.

Onze ambities zijn:

1. De leraren plannen extra taal-en leeslessen in wanneer uit observaties blijkt dat Iln dit nodig hebben

2. In elke groep wordt gewerkt met plannen van aanpak (PvA), de kinderen worden 'op maat' onderwezen.
3. De leraren bieden meer huiswerk aan op maat, d.w.z. in categorieën waarin kinderen uitval vertonen.
4. De leraren besteden gericht aandacht aan alle aspecten van het taalonderwijs.
5. De leraren zorgen voor taakgerichtheid tijdens de lessen taal en lezen.
6. De leraren hebben voldoende tijd gepland voor taal en lezen (afgeleid van een lestabel).
7. De leraren breiden de methode uit met flankerende stof (extra aanbod).
8. Voor kinderen met dyslexie wordt dyslexieprotocol gehanteerd.
9. De leraren automatiseren de essenties van het taalonderwijs.
10. We werken aan een beleidsplan voor taal.

5.14 Rekenen en wiskunde

Het rooster borgt dat we expliciet aandacht besteden aan rekenen en wiskunde en aan het automatiseren van het geleerde. We constateren dat rekenen in toenemende mate taliger is geworden en dat dit bij steeds meer leerlingen leidt tot problemen. We beschikken over een moderne, eigentijdse methode (groep 3 t/m 8), 'De Wereld in Getallen' en Cito-toetsen om de ontwikkeling van de leerlingen te volgen, maar ook om de taligheid bij het rekenen in te oefenen en uiteindelijk te begrijpen en in toe kunnen passen.

Ons onderwijs bij het vak rekenen en wiskunde kenmerkt zich door:

1. Structurele en dagelijkse aanpak, automatiseren komt elke dag in elke klas aan de orde.
2. Gebruikmaking van Snappet.
3. Verlengde instructie voor kinderen die daar behoefte aan hebben.

Uitgangspunten hierbij zijn:

1. In groep 1 en 2 wordt er les gegeven aan de hand van doelen van "Kijk".
2. Wij volgen de ontwikkeling van de leerlingen m.b.v. het Cito-LVS en maken een plan van aanpak voor de groep en voor de individuele leerling.
3. Vanaf groep 3 hebben we voor de Cito-toetsen onze eigen ambities beschreven
4. Wij gebruiken de methodegebonden toetsen systematisch
5. De leraren beschikken over voldoende kennis en vaardigheden t.a.v. de moderne rekendidactiek (ze zijn op de hoogte van de nieuwste inzichten)
6. De leraren werken bij rekenen en wiskunde gepersonaliseerd d.w.z. dat voor de kinderen doelen worden gesteld voor korte en/of lange termijn die van elkaar kunnen verschillen.

Inbedding 21st century skills (samenwerking, communicatie, ICT geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden, waaronder burgerschap, creativiteit, kritisch denken, probleemoplossende vaardigheden) bij dit kernvak: wat we nu al doen:

1. Samenwerken aan opdrachten
2. Gepersonaliseerd werken (eigen leerlijnen, eigen tempo)
3. Keuzemogelijkheden in opdrachten

5.15 Wereldoriëntatie

Wij willen onze leerlingen breed ontwikkelen. Wereldoriëntatie komt bij ons op school aan de orde bij de vakken aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde, biologie, gezond gedrag en verkeer. In dit leergebied oriënteren leerlingen zich op zichzelf, op hoe mensen met elkaar omgaan, hoe ze problemen oplossen en hoe ze zin en betekenis geven aan hun bestaan. Leerlingen oriënteren zich op de natuurlijke (leef)omgeving en op verschijnselen die zich daarin voordoen. Zij oriënteren zich ook op de wereld, dichtbij en veraf, toen en nu en maken daarbij gebruik van cultureel erfgoed.

Ons onderwijs bij het vak wereldoriëntatie kenmerkt zich door:

1. Gebruik moderne methodes
2. Adaptieve verwerking
3. Mogelijkheden om zelfstandig te werken en te leren

Onze ambities zijn:

1. Wij beschikken over een moderne methode voor aardrijkskunde
2. Wij beschikken over een moderne methode voor geschiedenis

3. Wij beschikken over een moderne methode voor natuurkunde, biologie en techniek
4. Wij besteden gericht aandacht aan gezond gedrag
5. Wij besteden gericht aandacht aan verkeersonderwijs
6. De lessentabel verheldert hoeveel tijd er per groep besteed wordt aan de verschillende onderdelen van wereldoriëntatie
7. Bij wereldoriëntatie zorgen we voor transfer naar de onderdelen van taallesonderwijs, rekenen en wiskunde

Inbedding 21st century skills (samenwerking, communicatie, ICT geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden, waaronder Burgerschap, creativiteit, kritisch denken, probleemoplossende vaardigheden) bij dit kernvak: wat we nu al doen:

Samenwerking in tweetallen of in groepjes

1. Informatie zoeken op internet, maken van powerpoint presentaties / prezi
2. Onderzoek en problemen oplossen
3. Nadenken over nieuwe oplossingen
4. Kritisch nadenken en 'ergens iets van vinden'
5. Ontwikkelen van creatief denkvermogen

5.16 Kunstzinnige vorming

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich breed ontwikkelen en dat ze zich oriënteren op kunstzinnige en culturele aspecten die een rol spelen in hun leefwereld. Dat zij kennis verwerven van de actuele kunstzinnige en culturele diversiteit en dat ze die leren begrijpen en waarderen. Daarnaast: wij vinden het van belang dat onze leerlingen zich leren openstellen voor kunstzinnige aspecten, dat zij kunnen genieten van schilderijen en beelden, van muziek, van taal en beweging, en daarop kunnen reflecteren. Tenslotte bieden we kunstzinnige vorming aan, omdat onze leerlingen zich op die manier kunnen uiten (gevoelens en ervaringen). De belangrijkste kenmerken (en eigen kwaliteitsaspecten) van onze school zijn:

- We staan ingeschreven en nemen deel aan Cultuureducatie zoals dat in de gemeente Leidschendam-Voorburg wordt aangeboden.
- Jaarlijks organiseren we een projectweek waarin kinderen aan de hand van een bepaald thema kunstzinnige activiteiten kunnen ontplooiën.
- Wekelijks staat creatieve vorming als vak op het rooster
- Incidenteel doen we mee aan de zgn. Kunstweken, met als doel om ieder kind op eigen niveau te inspireren tot het maken van een echt kunstwerk. En dit te doen door hen kennis te laten maken met wereldbepaalde artiesten en hun werk.

5.17 Bewegingsonderwijs en Gezondheid

Op onze school hechten we veel belang aan Bewegingsonderwijs. Bewegingsonderwijs is wat ons betreft een zaak van hoofd, hart en handen. Daarnaast vinden we het vak belangrijk vanuit het sociale aspect: oefenen in bewegen kan je natuurlijk in je eentje, maar hoe leuk is het om dat in een groep te doen, en om de beweging te oefenen in het spel..

Over het *bewegingsonderwijs* onze school merken we op:

1. We beschikken over een eigen accommodatie met moderne faciliteiten.
2. We besteden voldoende tijd aan lichamelijke opvoeding.
3. Voor alle leeftijdsgroepen beschikken we over een vakleerkracht Bewegingsonderwijs.
4. Daarnaast is er een aantal klassenleerkrachten bevoegd voor het geven van bewegingsonderwijs en zijn er voldoende basislessen beschikbaar.
5. Het bewegingsonderwijs wordt zeer gewaardeerd door de kinderen.

Inbedding 21st century skills (samenwerking, communicatie, ICT geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden, waaronder Burgerschap, creativiteit, kritisch denken, probleemoplossende vaardigheden) bij dit kernvak: wat we nu al doen:

1. Samen spel ontwerpen
2. Kennismaken met sporten als hockey, cricket en tafeltennis

Wat betreft *gezondheidsonderwijs*:

- We maken incidenteel gebruik van de lespakketten van het Voedingscentrum
- De Dienst Gezondheidsvoorlichting geeft jaarlijks enkele lessen in de bovenbouw
- We besteden aandacht aan gezonde voeding.

5.18 Maatschappelijke digitale geletterdheid

Onze maatschappij heeft een sterke behoefte aan geschoolde mensen op het terrein van wetenschap en technologie. Wij willen daaraan een bijdrage leveren door gericht aandacht te besteden aan dit vakgebied. Bij de activiteiten wetenschap en technologie leren onze leerlingen al samenwerkend aspecten die samenhangen met wetenschap en technologie te onderzoeken, te ontdekken en te ontwerpen. Uit de Kennisagenda (NRO):

De rol en de impact van technologie in het onderwijs wordt steeds groter. Inzet van (online) technologie biedt uiteenlopende kansen voor het onderwijs, van gedifferentieerd inzicht in leer- en ondersteuningsbehoeften op basis van data-analyses, tot flexibilisering van onderwijsinhoud en een (virtuele) onderwijsomgeving. Vragen die spelen hebben betrekking op het benutten van die kansen, maar ook op de beperkingen en risico's. Dan gaat het bijvoorbeeld om digitale (on)geletterdheid, (on)gelijke toegang tot technologie, bias in algoritmes, fraudegevoeligheid, en binding van leerlingen en studenten met de opleiding en de docent. Ook is het de vraag wat technologie pedagogisch en didactisch vraagt van docenten en scholen.

5.19 Digitale geletterdheid in school

Onze leerlingen leven in een digitale samenleving. Daarin spelen technologie en media een belangrijke rol. Wij vinden het daarom van belang dat onze leerlingen digitaal geletterd zijn, omdat ze dan pas als actieve, verantwoordelijke en zelfstandige burgers optimaal kunnen functioneren in de maatschappij. Wij besteden op onze school planmatig aandacht: ICT-basisvaardigheden, mediawijsheid, computational thinking en informatievaardigheden. Wij vinden leerlingen digitaal geletterd wanneer ze bewust, verantwoordelijk, kritisch en creatief gebruik kunnen maken van digitale technologie, digitale media en andere technologieën.

Digitale geletterdheid komt in veel vakken voor:

- je moet kennis hebben van standaard software en veilig kunnen internetten.
- Informatievaardigheden: leren hoe je informatie moet zoeken, selecteren, verwerken en gebruiken (o.a. in Wereldoriëntatie)
- Mediawijsheid: bewust, kritisch en actief omgaan met media (o.a. Nieuwsbegrip)
- begrijpen hoe informatie tot stand komt zodat je computers kunt gebruiken om problemen op te lossen.

Kinderen leren verschillende onderzoeksvaardigheden, zoals:

- Het opstellen van een onderzoeksvraag
- Waarnemen
- Stapsgewijs een probleem aanpakken
- Relaties leggen
- Oplossingen bedenken en conclusies trekken

5.20 Engelse taal - Vreemde talenonderwijs

Beheersing van de Engelse taal vinden we van belang omdat kennis van deze taal steeds belangrijker wordt door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en het veelvuldige gebruik van nieuwe media. De aandacht die we besteden aan de Engelse taal zorgt ervoor dat onze school zich onderscheidt van andere scholen.

Over het vak Engels op onze school merken we verder op:

1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit eenvoudige gesproken en geschreven Engelse teksten
2. De leerlingen leren de schrijfwijze van enkele eenvoudige woorden over alledaagse onderwerpen.
3. Luister -, en leesstrategieën worden toegepast....

Onze uitgangspunten zijn

We geven les in Engels vanaf groep 4 met de methode Stepping Stones.

Inbedding 21st century skills (samenwerking, communicatie, ICT geletterdheid, sociale en culturele vaardigheden, waaronder Burgerschap, creativiteit, kritisch denken, probleemoplossende vaardigheden) bij dit kernvak: wat we nu al

doen:

1. Leerlingen leren informatie te vragen of te geven over eenvoudige onderwerpen.
2. De leerlingen ontwikkelen een attitude waarbij ze zich durven uit te drukken in die taal.
3. De leerlingen leren de schrijfwijze van enkele eenvoudige woorden over alledaagse onderwerpen.
4. De leerlingen leren om woordbetekenissen en schrijfwijzen van Engelse woorden op te zoeken met behulp van het (digitale) woordenboek.

5.21 Les- en leertijd

Op onze school willen we de leertijd effectief besteden omdat we beseffen dat leertijd een belangrijke factor is voor het leren van onze leerlingen. We proberen daarom verlies van leertijd te voorkomen. Ook willen we de kinderen voldoende leertijd geven om zich de leerstof eigen te maken. We werken vanuit een lessentabel, een weekoverzicht en een dag voorbereiding. In principe trachten we alle leerlingen in acht jaar de einddoelen basisonderwijs te laten halen.

We doen op onze school het nodige om tijdverlies te beperken:

1. We starten onze lessen op tijd
2. We voldoen ruim aan het criterium van voldoende lestijd per jaar en in 8 schooljaren
3. Het rooster en de opdrachten zijn zichtbaar op het planbord resp. (digitale) bord te zien.

Onze uitgangspunten zijn:

1. De leraren hebben een dag -, en weekrooster.
2. De leerkrachten bereiden zich dagelijks voor.
3. De leraren zorgen voor een effectief klassenmanagement (voorkomen verlies leertijd)
4. Op schoolniveau wordt er voldoende onderwijstijd gepland
5. De leraren plannen extra tijd voor bepaalde vakken als daar noodzaak voor is (magere opbrengsten) of behoefte aan is vanwege de populatie kinderen in de klas.
6. De leraren variëren de hoeveelheid leertijd afhankelijk van de onderwijsbehoeften

De dagelijkse lestijden zijn:

- 's ochtends van 08:30 u. - 12:00 u. en 's middags van 13:15 u. - 15:15 u.
- Op woensdag wordt lesgegeven tot 12:00 u.
- Een normale week bestaat uit 25,5 lessen.
- We kennen op school roostervrije dagen waarop kinderen vrij zijn.
- Het team vult deze dagen in voor overleg, studie, rapportage etc.
- Een kind op de basisschool moet het volgende aantal uren onderwijs krijgen:
- Over 8 schooljaren moeten kinderen minimaal 7.520 uur les krijgen, waarvan in de eerste 4 schooljaren (onderbouw): minimaal 3.520 uur en in laatste 4 schooljaren (bovenbouw): 3.760 uur.
- De Zonnewijzer voldoet, inclusief de roostervrije dagen, ruim aan dit criterium.

5.22 Pedagogisch handelen

Onze leraren zijn cruciaal als het gaat om succesvolle interactie met de leerlingen. Zij hebben (onder meer) een vormende (opvoedende) taak: hun leerlingen op te voeden tot goede en kansrijke burgers. Daarom vinden we het belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en met anderen kunnen omgaan. Leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Kernwoorden zijn: relatie, competentie en autonomie. Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende leraar, die hoge verwachtingen heeft van de leerling, een begeleider is die ervoor zorgt dat de leerlingen het werk individueel maar zeker ook zelfstandig met anderen kunnen doen.

Op de Zonnewijzer wordt geprobeerd een schoolklimaat te scheppen waar kinderen, ouders en leerkrachten zich op hun gemak voelen. Zeker voor de leerling is een veilig schoolklimaat zeer belangrijk: alleen wanneer een kind zich veilig voelt op school, kan het tot ontplooiing komen. Daar waar we waarnemen dat kinderen zich niet veilig voelen, zullen we alles in het werk stellen om dit te onderzoeken om het gevoel van veiligheid te herstellen. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich in onze school gewaardeerd en gerespecteerd voelt.

Daarbij hanteren we duidelijke regels en ambities:

- De leraren zorgen voor een ordelijke klas, waarbij opgemerkt:

1. Kinderen zitten individueel, in een rij of in groepjes
2. Er is een goede balans in de inrichting van het lokaal voor wat betreft leeromgeving en aantrekkelijkheid.
3. Boeken en schriften zijn overzichtelijk opgeruimd en makkelijk vindbaar

- De leraren zorgen voor een functionele en uitdagende leeromgeving, door:

1. Diverse contexten aan te bieden die de nieuwsgierigheid van de leerling prikkelen
2. Diverse contexten aan te bieden die uitnodigen tot activiteit
3. Variatie van werkvormen en opdrachten.

- De leraren gaan positief en belangstellend met de leerlingen om, waarbij opgemerkt:

1. dat de leerkracht respect toont voor alle leerlingen
2. tijd genereert voor elke leerling
3. dat de leerkracht positieve feedback geeft

- De leraren zorgen voor interactie met en tussen de leerlingen, waarbij opgemerkt:

1. dat er respect is voor elkaars mening
2. dat kinderen de ruimte krijgen om hun mening te uiten
3. dat er sprake is van gelijkwaardige gesprekspartners
4. dat er sprake is van oprechte interesse

- De leraren bieden de leerlingen structuur, door

1. vaste regels te hanteren
2. voorspelbaar te zijn.
3. duidelijke werkplekken te bieden
4. materialen duidelijk op vaste plekken op te ruimen

- De leraren zorgen voor veiligheid, door

1. duidelijk de afspraken na te leven....
2. de inbreng van de leerling te waarderen
3. incidenten uit te praten
4. duidelijk stelling te nemen en pesters geen kans te geven

- De leraren hanteren de afgesproken regels en afspraken, waarbij opgemerkt:

1. de leerkracht is doordrongen van zijn/haar voorbeeldfunctie....
2. dat regels en afspraken regelmatig worden besproken en uitgelegd
3. het programma van de Kanjertraining volgen
4. dit ook kenbaar maakt op informatieavonden en oudergesprekken.

- De leraren leren de leerlingen zelfstandig (samen) werken, door:

1. samenwerkingsopdrachten uit te voeren
2. gebruik te maken van coöperatieve werkvormen
3. duidelijke uitleg over de opdracht en aan welke eisen de opdracht moet voldoen
4. uit te spreken wat er wordt verwacht
5. afspraken te maken over de manier van praten (volume, respect) en rolverdeling.

Zie verder: de visies van de school.

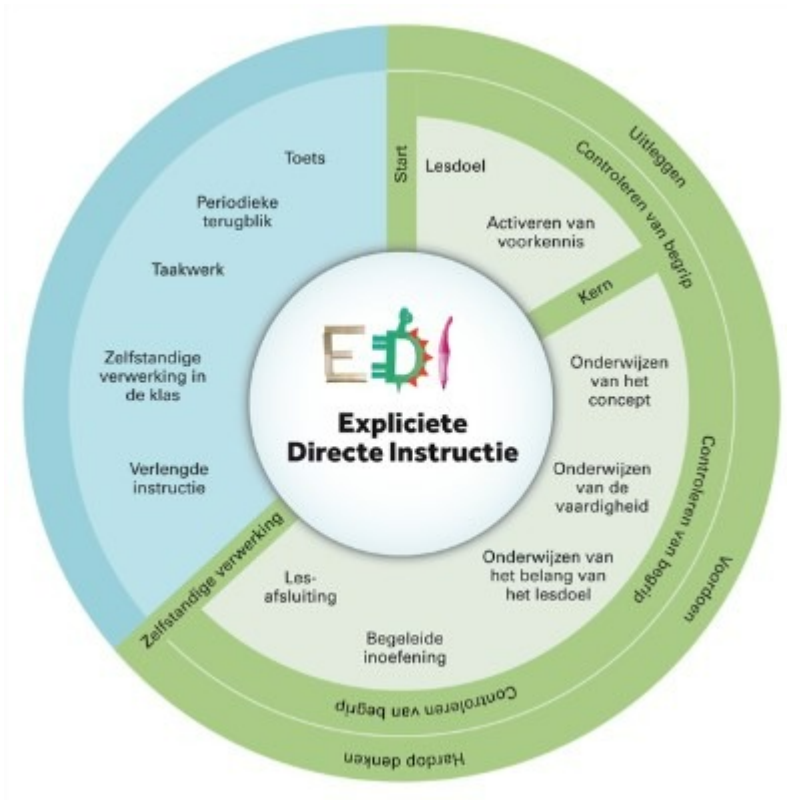
5.23 Didactisch handelen

Op onze school geven de leraren op een effectieve wijze gestalte aan gedifferentieerd *en gepersonaliseerd onderwijs*. We differentiëren bij de instructie (directe instructie) en de verwerking (zowel naar inhoud als naar tempo). Omdat we veel waarde hechten aan de zelfstandigheid van de leerlingen laten we leerlingen waar mogelijk samenwerken.

We maken gebruik van de methodiek van EDI. EDI staat voor Expliciete Directe Instructie.

EDI bestaat uit een aantal vaste lesonderdelen, aangevuld met technieken. Het doel van EDI is om de leerstof succesvol aan te leren aan alle leerlingen. De sterke, de gemiddelde én de risicoleerlingen. Alle kenmerken van het

EDI-model zijn terug te vinden in de EDI-cirkel.

- ***Het lesdoel***

Een goede les heeft een duidelijk doel dat concreet omschrijft wat de leerlingen aan het eind van de les weten en kunnen. Bovendien is een duidelijk doel controleerbaar. Wanneer je het doel tijdens de les regelmatig herhaalt, merken leerlingen dat alle fasen van de les samenhangen met het lesdoel. Het is belangrijk om het lesdoel met de leerlingen te delen, zodat ze actief betrokken worden bij wat ze gaan leren.

- ***Controle van begrip***

Bij een EDI-les controleer je tijdens het lesgeven voortdurend of de leerlingen de leerstof begrijpen. Het controleren van begrip tijdens een EDI-les gaat als volgt: je legt uit en stelt om de paar minuten vragen aan de leerlingen over wat je zojuist hebt uitgelegd. Je legt uit en je vraagt. Je legt uit en je vraagt. Je legt uit en je vraagt.

- ***Leerlingen activeren***

Tijdens een EDI-les zijn de leerlingen voortdurend actief betrokken. We doen dat onder andere met beurtstokjes, wisbordjes, schoudermaatjes enz.

- ***Lesafsluiting***

Tijdens de lesafsluiting laten de leerlingen zien of ze het lesdoel beheersen. Dit doen ze door een korte opdracht te maken of een controlevraag te beantwoorden. De lesafsluiting in een EDI-les vindt plaats vóór de fase van zelfstandige verwerking.

Bij kleuters vindt dit alles in aangepaste vorm plaats.

5.24 Actieve en zelfstandige leerhouding van de leerlingen

Op onze school hechten we veel waarde aan de zelfstandigheid van de leerlingen. Kernwoorden daarbij zijn: zelf (samen) ontdekken, zelf (samen) kiezen, zelf (samen) doen. Naast zelfstandigheid vinden we het belangrijk om de eigen verantwoordelijkheid van onze leerlingen te ontwikkelen. Het is vanzelfsprekend dat autonomie en eigen verantwoordelijkheid niet betekent dat de leraren de leerlingen te snel en te gemakkelijk loslaten. Leraren begeleiden de leerprocessen en doen dat "op maat": leerlingen die (wat) meer sturing nodig hebben, krijgen die ook.

Voorbeelden van het ontwikkelen van een actieve en zelfstandige houding van de leerlingen:

1. Materialen klaarleggen en opruimen
2. Verantwoordelijkheid nemen voor het uitvoeren van taken
3. Kinderen weten wat ze moeten doen als ze klaar zijn, of moeite hebben om een opdracht uit te voeren.
4. De school richt zich op de toekomst en laten de kinderen in toenemende mate zelfstandig werken en leren.
5. In de richting van het voortgezet onderwijs laat de school de kinderen wennen aan het huiswerk

Onze ambities zijn:

1. De leraren geven de leerlingen eigen verantwoordelijkheid voor hun werk
2. De leraren zorgen ervoor dat de leerlingen geïnteresseerd zijn
3. De leraren werken met dagtaken
4. De leraren hanteren een maatjessysteem (elkaar helpen)
5. De leraren laten de leerlingen met elkaar samenwerken
6. De leraren geven groepsopdrachten
7. De leraren zorgen ervoor dat de leerlingen geconcentreerd werken

5.25 Klassenmanagement

Met klassenmanagement bedoelen we: sturen, plannen, regelen en organiseren. Wij vinden dat onze leraren pas succesvol kunnen zijn als ze hun instructie en de leeractiviteiten van de leerlingen goed kunnen organiseren. Wij werken volgens de methodiek van EDI (zie eerder).

Over het klassenmanagement merken we verder op:

We doen een groot appèl op de zelfstandigheid van kinderen

We onderkennen een aantal thema's:

1. Organisatie:

- Dit thema is gericht op basale gedragsregels en werkafspraken. Dit is een voorwaarde om tot inhoudelijk handelen te komen.

2. Het werken kent als hoofdthema: de zelfstandigheid van leerlingen.

- Vragen die zoal aan de orde zullen komen zijn: Kunnen de kinderen omgaan met uitgestelde aandacht? Hebben ze inzicht in eigen kunnen en kunnen zij taken overzien? Zijn de leerlingen in staat problemen op te lossen?

3. Kwaliteit van de instructie:

Er zijn duidelijke afspraken over:

- instructie klassikaal of individueel
- momenten waarop hulp wordt geboden,
- wat er gedaan moet worden als iets niet goed wordt begrepen
- wat je moet doen als je klaar bent
- welke taken je evt. zelfstandig kunt doen
- al dan niet overleg met elkaar

4. Emotionele ontwikkeling:

- Kinderen moeten leren meer greep op hun eigen gedrag te krijgen alsmede een realistisch beeld van de eigen mogelijkheden (ontwikkeling van zelfvertrouwen en zelfwaardering).

5. Samenwerken:

- Ook zullen de kinderen leren afspraken in de omgang met elkaar te gebruiken en daarbij zowel het eigen gedrag als het gedrag van de ander te beoordelen.

Voorwaarde bij dit alles is:

- Ruimte (hoe is de schikking t.o.v. elkaar),

- Ritme (dagkaarten / roosters) en
- Regels (duidelijkheid over afspraken).

In elke klas zie je dezelfde onderstaande regels terug, een herkenbare lijn in school:

- Ik werk rustig aan mijn taak.
- Ik probeer een probleem zelf op te lossen.
- Ik kan iets vragen als de juf/meester langskomt.
- Ik doe ander werk als ik niet verder kan (niet bij de kleuters).

Onze ambities zijn:

Door op deze wijze te werken, willen we bereiken, dat we meer toekomen aan onderwijs op eigen niveau (adaptief onderwijs) en dat het zelfvertrouwen wordt gestimuleerd en dat de kinderen beter met elkaar samen kunnen werken.

1. De leraren corrigeren leerlingen op een correcte wijze
2. De leraren zorgen ervoor dat de leerlingen goed meedoen
3. De leraren spreken leerlingen (vroegtijdig) aan bij ordeverstoringen
4. De leraren zorgen ervoor dat het lokaal er netjes uitziet
5. De leraren houden goed zicht op de klas (oogcontact)
6. De leraren zorgen voor een deugdelijke organisatie
7. De leraren zorgen ervoor dat de materialen klaarliggen

5.26 Zorg en begeleiding

Onze school maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband van de SPPOH (Stichting Primair Passend Onderwijs Haaglanden). Uiteraard zijn er veel raakvlakken tussen Passend Onderwijs en de zorg en begeleiding op onze school. Daarover meer verderop in dit schoolplan.

We streven ernaar dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen, moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden, dat dit ook mogelijk is. In de eerste plaats moeten de leraren daarom de leerlingen goed kennen (niveau, kenmerken van de leerlingenpopulatie). Daarna moeten de leerlingen goed gevolgd worden. Daar waar nodig volgt zorg en begeleiding. Deze zorg kan gericht zijn op leerlingen die wat minder kunnen, maar ook op leerlingen die wat meer kunnen. Om het ontwikkelproces te volgen, hanteren we bij de kleuters het leerlingvolgsysteem "Kijk", vanaf groep 3 het CITO-LVS en vanaf groep 4 bovendien nog het Snappet-LVS daarnaast. Leerlingen met een opvallend hoge of lage score komen in aanmerking voor extra zorg. De centrale figuur bij zorg en begeleiding is de leraar. De intern begeleider heeft een coördinerende taak. De aspecten rond de zorg op onze school hebben we verder beschreven in ons School Ontwikkelings Profiel (SOP).

Onze ambities zijn:

1. De leraren kennen de leerlingen
2. De leraren signaleren vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben
3. Ouders worden betrokken bij de (extra) zorg voor hun kind
4. Externe partners worden, indien noodzakelijk, betrokken bij de zorg voor leerlingen
5. De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen
6. Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard en de zorg voor zorgleerlingen
7. De school voert de zorg planmatig uit
8. De school gaat zorgvuldig de effecten van de zorg na
9. De intern begeleider coördineert de zorg en begeleiding

Onderwijs op maat betekent voor ons dat we kinderen individueel maatwerk kunnen aanbieden. Dat geldt voor de kinderen die de leerstof niet aankunnen, maar ook voor de kinderen voor wie de leerstof ontoereikend is. Dit maatwerk kan bestaan uit extra begeleiding door de leerkracht, maar ook in de vorm van aanbieden van de leerstof.

Enkele kenmerken hiervan:

- we proberen de hulpvraag zo vroeg mogelijk te ontdekken.
- er kan een aangepast programma worden opgesteld, een individueel handelingsplan of een ontwikkelingsperspectief
- op diverse terreinen van dyslexie bieden we hulp (zie protocol hiertoe)
- de doelen in de individuele handelingsplannen en het ontwikkelingsperspectief alsmede de gehanteerde werkwijze worden regelmatig (minimaal 2 keer per jaar) geëvalueerd.
- naast het individueel maatwerk bestaat ook maatwerk voor groepen kinderen met gelijke problematiek.
- Voor kinderen met een hoogbegaafdheidsprofiel is eveneens een programma. Hiervoor hebben we het protocol excellente leerlingen.

5.27 Extra ondersteuning

De Zonnewijzer kent veel mogelijkheden om de leerlingen te ondersteunen. Zoals van elke school mag worden verwacht, biedt De Zonnewijzer basisondersteuning aan alle kinderen. In het onderzoekskader (voorheen toezichtskader) van de inspectie staat omschreven waar de onderwijskwaliteit van scholen aan dient te voldoen. De Zonnewijzer valt onder het basistoezicht van de inspectie en heeft de basiskwaliteit op orde. Ook over de extra ondersteuning aan leerlingen is de inspectie tevreden getuige het themaonderzoek "extra ondersteuning" op De Zonnewijzer in april 2019.

Wanneer het nodig is om een leerling een eigen leerlijn te geven, omdat het niveau van de leerling significant afwijkt van de leeftijdsgenoten, schrijven we een ontwikkelingsperspectief (OPP). Het OPP beschrijft welke leerstof die leerling krijgt aangeboden en welke begeleiding en ondersteuning de school aanbiedt. Tevens vermeldt het OPP de doelen m.b.t. de specifieke vakken en de aanpak van de leraar (afstemming). Het OPP wordt twee keer per jaar geëvalueerd. Bij de evaluatie zijn de ouders betrokken en in enkele gevallen ook het kind. De belangrijkste kenmerken (en eigen kwaliteitsaspecten) van onze school zijn:

Kwaliteitsindicatoren

1. De school stelt een OPP op voor leerlingen die een eigen leerlijn hebben
2. Het OPP wordt geschreven volgens een vast format
3. Het OPP wordt minimaal 2 x per jaar geëvalueerd en (indien nodig) bijgesteld
4. Het SOP beschrijft wanneer een leerling een eigen leerlijn krijgt
5. Het SOP beschrijft wat we verstaan onder extra ondersteuning
6. Het SOP beschrijft welke extra voorzieningen we hebben voor leerlingen met een extra ondersteunings-behoefte

Het SchoolOntwikkelingsProfiel is als bijlage toegevoegd.

In de loop der jaren zijn kinderen uit andere landen naar onze school gekomen waardoor sprake was van een taalachterstand in de Nederlandse taal. De sociale integratie is vaak snel gerealiseerd.

Onze school maakt gebruik van de methode "Ik en Ko", welke zeer geschikt is voor kinderen met een taalachterstand. Bovendien worden onderwijsassistenten ingezet om individueel met kinderen te werken om de taalachterstand 'in te lopen'.

5.28 Afstemming (differentiatie)

Op onze school stemmen we ons onderwijs en ons onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We werken handelingsgericht (HGW) en gepersonaliseerd.

Vanaf groep 4 wordt er gewerkt met Snappet. Alle kinderen beschikken over een laptop en maken daar de opdrachten op voor onder andere rekenen, taal en begrijpend lezen. Het niveau waarop de kinderen de opdrachten maken en de hoeveelheid opdrachten die de kinderen moeten maken kan door de leerkracht worden ingesteld. De leerkracht kan op het eigen scherm zien of de kinderen de opdrachten goed of fout maken en adequaat hulp verlenen.

Kenmerken van deze afstemming:

- Individuele leerlijnen kunnen worden uitgezet voor korte en langere termijn en zijn goed te plannen.
- Kinderen zien direct of hun uitkomsten goed of fout zijn.
- Het niveau van werken wordt persoonlijk aangepast waardoor kinderen minder gefrustreerd raken en anderen meer uitgedaagd worden.
- Er zijn overzichten per individu en van de groep.

- Verlengde instructie is goed te plannen.
- Er zijn duidelijk overzichten van de resultaten.

5.29 Talentontwikkeling

Om onze leerlingen optimaal toe te rusten op de 21ste eeuw is het noodzakelijk dat we oog hebben voor de individuele talenten van de leerlingen. Daarbij gaat het ons om talenten in de meest brede zin van het woord. Dus niet alleen om taal- en rekentalent, maar ook om creatieve, culturele, motorische, sociale en onderzoekende talenten en bepaalde praktische vaardigheden. Als we bij de leerlingen specifieke talenten ontdekken, dan zal dat consequenties hebben voor de organisatie in de klas en voor het ICT-gebruik.

Ook als leerlingen van De Zonnewijzer extern als talentvol worden beschouwd willen we meewerken om het talenten zoveel mogelijk te ontwikkelen binnen de gestelde eisen van de leerplichtwet.

De belangrijkste kenmerken (en eigen kwaliteitsaspecten) van onze school zijn:

Kwaliteitsindicatoren

1. De leraren signaleren en registreren talenten bij hun leerlingen
2. De leraren stemmen hun aanbod en organisatie af op specifieke talenten van kinderen
3. De leraren zetten ICT in relatie met het ontwikkelen van talenten
4. Op onze school besteden we gericht aandacht aan Techniekonderwijs, Cultuureducatie en Sport en Bewegen
5. Onze school beschikt over een deskundige op gebied van Hoogbegaafdheid.

5.30 Bijdragen aan gelijke kansen

De Zonnewijzer wil zicht hebben en houden op de schooladviezen die gegeven worden.

Helaas is er door de regelgeving van de AVG geen mogelijkheid om de kinderen individueel te volgen.

De NCO rapportage echter, geeft ons informatie over de onderwijsloopbanen van de leerlingen. De rapportages leveren gegevens over de prestaties van leerlingen op school, maar ook in het vervolgonderwijs. Daarnaast analyseert de rapportage de voorspellende waarde van het schooladvies.

De rapportages van het NCO geven scholen de mogelijkheid om te checken of de schooladviezen die worden gegeven juist zijn. Dit kan aan de hand van het landelijk gemiddelde, maar ook met een voorspelde referentiewaarde. Deze waarde corrigeert de score van scholen voor verschillen in schoolkenmerken en de samenstelling van de leerlingpopulatie op een groot aantal belangrijke kenmerken. Zo wordt het mogelijk de eigen schoolkwaliteiten eerlijker te bekijken en vergelijken.

5.31 Passend onderwijs

We hebben de Wet Passend Onderwijs (Staatsblad 5 november 2012) eigenlijk niet nodig om te vinden dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs. Met Passend Onderwijs wordt de verantwoordelijkheid voor de organisatie en de bekostiging van extra onderwijsondersteuning van kinderen neergelegd bij de schoolbesturen, in overleg met ouders, scholen en gemeenten. Schoolbesturen krijgen een zorgplicht en werken samen in een samenwerkingsverband. Door de verantwoordelijkheden dicht bij de scholen te beleggen kan beter worden aangesloten bij de ondersteuningsvraag van kinderen en de specifieke kenmerken van de regio. Goede ondersteuning in de reguliere scholen kan voorkomen dat kinderen verwezen worden naar het (voortgezet) speciaal (basis) onderwijs. Voor kinderen die het nodig hebben, blijft het speciaal onderwijs bestaan.

Onze school maakt onderdeel uit van het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Haaglanden (SPPOH). SPPOH beschrijft in het Ondersteuningsplan welke extra ondersteuning het samenwerkingsverband aan de leerlingen geeft, hoe de zorg wordt georganiseerd, hoe de extra middelen daartoe worden verstrekt en op welke wijze verantwoording over de besteding wordt afgelegd (zie bijlage Ondersteuningsplan 2021-2025). Op <http://www.sppoh.nl> staan alle zaken het samenwerkingsverband betreffende, op overzichtelijke wijze beschreven.

Het bestuur van Lucas Onderwijs ziet er op toe dat de elementen uit het Ondersteuningsplan SPPOH op een adequate wijze een plek krijgen in het beleid van- en het handelen in de scholen.

We merken er het volgende over op (zaken die opvallen, karakteristiek zijn voor het profiel, hoe het tot stand is gekomen, etc.):

1. De school heeft de basisondersteuning in kaart gebracht, wat van een school voor primair onderwijs verwacht

mag worden.

2. De basisondersteuning heeft betrekking op onderwijsinhoudelijke aanpakken en op de kwaliteit van de ondersteuningsprocessen in de school.
3. Ook de extra ondersteuning is in kaart gebracht, waarvoor de school terecht kan voor advies en ondersteuning bij de SPPOH (Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden).

Wat betreft het verzorgen van de basisondersteuning is onze school erg goed in:

1. Pedagogisch klimaat: het zorgen voor een gevoel van veiligheid in school
2. Maatwerk voor de kinderen, adaptief en gepersonaliseerd onderwijs
3. Goed registratiesysteem (Esis)....

Wat betreft het verzorgen van de basisondersteuning blijven de volgende punten altijd onder de aandacht.:

1. Borging van processen
2. Planmatig werken
3. Meer individuele begeleiding

We bieden de volgende extra ondersteuning:

1. Aanvullende hulp en materiaal beschreven in regelmatig geëvalueerde OPP's.
2. Veel expertise van buitenaf (via SPPOH)
3. Adviezen vanuit SPPOH
4. Gepersonaliseerd leren met en zonder laptop.
5. Oog voor kinderen die 'meer' aankunnen (excellente kinderen / plusleerlingen)

Over de rol van de ouders van onze kinderen merken we op:

1. Ouders worden bij ondersteuning nadrukkelijk geïnformeerd en betrokken.
2. Bij overleg over extra ondersteuning in MDO's (Multi Disciplinair Overleg) zijn ouders aanwezig. Ouders zijn serieuze gesprekspartners bij ondersteuningsbehoeftes van hun kind.
3. Ook verwachten we dat ouders in het algemeen zeer betrokken zijn en zich inzetten voor kind en school.

Over de school als participant in het samenwerkingsverband, merken we op:

1. De directies van scholen komen 3 keer per schooljaar bijeen.
2. De IB-ers van de scholen binnen de regio Haaglanden komen 3 maal bijeen.
3. De IB-ers van de Lucasscholen in Leidschendam-Voorburg ontmoeten elkaar 6 keer per jaar.
4. Er is regelmatig contact tussen de IB-er van school en de adviseur van het samenwerkingsverband, georganiseerd, maar ook indien gewenst op een ander moment.

Op school vindt regelmatig een Multi Disciplinaire Overleg plaats. We merken het volgende hierover op:

1. Deze bestaat uit een afvaardiging van de directie, de IB-er van school en de leerkracht van het betrokken kind.
2. Er is een adviseur van de SPPOH bij betrokken.
3. De SMW-er (School Maatschappelijk Werk) is hierbij, indien noodzakelijk, betrokken.
4. Het is mogelijk dat deskundigen van andere scholen en uit het maatschappelijk veld zijn vertegenwoordigd, maar dit is niet altijd zo.
5. Ouders zijn aanwezig.

Over de relaties die we hebben met scholen voor speciaal (basis)onderwijs, zeggen we het volgende:

1. Er bestaat een nauw contact met SBO De Vliethorst in Leidschendam.
2. Vanuit deze school kan expertise worden ingewonnen.

5.32 Ononderbroken ontwikkeling

De meeste leerlingen zullen met het aangeboden onderwijsaanbod in acht jaar tijd de basisschool doorlopen. Voor sommige leerlingen is het nodig dat we extra instructie en extra ondersteuning aanbieden en in een enkel geval kan het voor een leerling nodig zijn om te verlengen (groep 2) of te doubleren. Binnen onze school doubleren kinderen zo weinig mogelijk. In de schoolgids geven we meer informatie over doubleren en de overgang van groep 1 naar groep 2 en van groep 2 naar groep 3.

De leraren zorgen tijdens hun lessen voor afstemming bij de instructie en de verwerking. Ook ten aanzien van de factor tijd differentiëren de leraren. Zodra de leerkrachten signaleren dat er sprake is van stagnatie, wordt er met de

IB'er besproken wat er gedaan kan (moet) worden om die stagnatie te verhelpen. Om ervoor te zorgen dat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen is het van belang dat leerkrachten methodes en leerlijnen goed kennen. Daardoor borgen we (ook) een ononderbroken ontwikkeling.

Onze school zorgt voor een ononderbroken ontwikkeling door te zorgen voor een warme overdracht tussen (bij):

1. De overgang van Voorschool naar School
2. De overgang van PO naar VO
3. De overgang van groep naar groep (overdracht)
4. De afstemming tussen duo-collega's
5. De afstemming tussen school en ouders
6. Tussentijdse in- en uitstroom

5.33 Opbrengstgericht werken

Op onze school werken we opbrengstgericht (doelgericht). Daarbij richten we ons op de gemiddelde vaardigheidsscore van de Cito-toetsen. Per Cito-toets is een doel (een norm) vastgesteld. In bepaalde gevallen is deze afgeleid van de inspectienormen en waar dat niet het geval is, hebben we zelf doelen (normen) vastgesteld. Het opbrengstgericht werken wordt ondersteund door ons leerlingvolgsysteem. Bij de groepsbespreking wordt de uitslag van de toets (de gehaalde gemiddelde vaardigheidsscore) vergeleken met de norm (de gewenste gemiddelde vaardigheidsscore). Als de gewenste score structureel onder de gewenste score is, worden er door de IB'er en de leraar interventies afgesproken.

We vragen ons op groepsniveau en op individueel niveau elke keer af waardoor opbrengsten tegenvallen of positief opvallen. We analyseren dat, we stellen verbeteringstrajecten vast en voeren deze uit ten einde de nieuw geformuleerde doelen per groep en per leerling te behalen.

We zijn blij als de doelen worden gerealiseerd en dat er groei is in de opbrengsten. Onze ambitie is dan om niet alleen tevreden te zijn met dit resultaat maar ook om te bezien of in een volgende periode een nóg grotere groei kan worden gerealiseerd, zowel per groep als per leerling. Ook dit formuleren we in verbeteringstrajecten en voeren ze uit.

Interventies kunnen zijn:

1. Meer tijd besteden aan dat vak-/vormingsgebied (roosteren).
2. Instructie wijzigen en verbeteren: consequent directe instructie toepassen.
3. Meer automatiseren.
4. Methode-aanbod uitbreiden.
5. Differentiatie aanpassen.
6. Inzet van onderwijsondersteuners.
7. Inzet van Remedial Teaching.

De schoolleiding en de IB'er voeren minimaal 1 keer per jaar klassenconsultaties uit om te observeren of het de leraar lukt om de interventies toe te passen en te bepalen of de interventies effect hebben. Leraren worden ook gekoppeld en in staat gesteld door collegiale consultatie om good practice op te doen.

Komende jaren zal nadrukkelijk gewerkt worden aan het verbeteren van de eindopbrengsten in groep 8. Hoewel de opbrengsten de laatste jaren conform verwachting van school waren, lagen deze onder het niveau van wat de inspectie van onze school verwacht. Inmiddels is hier intern al over overlegd en zal, ook met externe instanties, een plan van aanpak worden opgesteld.

5.34 Resultaten

We streven, binnen onze mogelijkheden, zo hoog mogelijke opbrengsten na. De Zonnewijzer wil het best denkbare onderwijs bieden, opdat iedere leerling zich kan ontwikkelen tot een zelfbewuste, verantwoordelijke en kansrijke burger en zetten zoveel mogelijk in om dat doel te bereiken.

Op onze school gebruiken we een leerlingvolgsysteem om de ontwikkeling van de leerlingen te monitoren (Leerling in Beeld, van Cito) en daarnaast gebruiken we het leerlingvolgsysteem van Snappet dat dagelijks meet binnen de gebruikte methoden op school.

We monitoren of de leerlingen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen tijdens de groepsbesprekingen. Dan bespreken we of de groep zich ontwikkelt conform de verwachtingen, en of dat ook geldt voor de individuele leerlingen. In het kader van de ononderbroken ontwikkeling stellen we jaarlijks een overzicht op van het aantal

verlengers, het aantal zittenblijvers en het aantal leerlingen met een OPP (eigen leerlijn).

We achten het van belang dat de leerlingen presteren naar hun mogelijkheden en dat ze opbrengsten realiseren die leiden tot vervolgonderwijs op een zo hoog mogelijk niveau. De ambities staan hier onder beschreven.

De leerlingen realiseren aan het eind van de basisschool de verwachte opbrengsten volgens jaarlijkse rapportage, op grond van hun kenmerken.

In de advisering voor het voortgezet onderwijs zijn niet alleen de scores van belang maar ook aspecten als samenwerking, creativiteit, is hij/zij een 'doener' of 'denker, computervaardigheden, werken met de handen, hulpvaardigheid en dergelijke.

We merken hierbij op:

1. dat, resultaten jaarlijks 2 keer na een cito-periode worden besproken met de groepsleerkrachten
2. dat dit intern wordt besproken met de directie, het MT en het team
3. dat verantwoording wordt afgelegd naar het bestuur (en de inspectie) over de opbrengsten
4. dat naast de opbrengsten ook bijbehorende kindkenmerken worden vermeld.

De leerlingen realiseren tussentijds de verwachte opbrengsten (op grond van hun kenmerken) op het gebied van rekenen en taal.

We merken hierbij op

1. dat de leerkrachten in overleg met de intern begeleider en evt. de directie, doelstellingen formuleren, betreffende de opbrengsten van hun groep.
2. dat het al dan niet behalen van de doelen wordt besproken met de IB-er
3. dat sturing verwacht mag worden op basis van de opbrengsten, door de directie
4. dat de leerkracht de opbrengsten analyseert en bij uitvallende onderdelen extra hulp biedt.
5. dat ook ouders kunnen worden ingeschakeld om hun kind thuis te helpen met het huiswerk.
6. dat de analyse en evaluatie wordt omgezet in doelen voor de komende periode.

De sociale vaardigheden van de leerlingen liggen op het niveau dat verwacht mag worden (op grond van hun kenmerken).

We merken hierbij op:

1. dat de school structureel en consequent werkt aan sociale vaardigheden.
2. dat de school gebruik maakt van de Kanjertraining
3. dat de kinderen weten wat van hen verwacht mag worden en zich hiernaar gedragen.
4. dat 'respect' voor elkaar een 'groot goed' is.

Leerlingen ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.

We merken hierbij op:

1. dat de school zorgt voor extra uitdaging/verdieping voor hoogbegaafde leerlingen (er is een beleidsplan Excellente leerlingen)
2. dat de leerlingen die extra zorg nodig hebben worden begeleid vanuit de basisondersteuning van school
3. dat we bij handelingsverlegenheid de IB-er of het SPPOH kunnen consulteren
4. dat onderwijsondersteuning wordt ingezet voor de geselecteerde kinderen of groepen kinderen, door een speciaal daartoe opgeleide onderwijsondersteuner
5. dat we gebruik maken van de lesmethode volgens de principes van EDI , een instructiemethode die voor kinderen eenduidig is en effectief werkt.
6. dat we bij hardnekkige ontwikkelingsproblemen ondersteuning kunnen vragen voor Passend Onderwijs bij het SPPOH (Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden).
7. dat we ook vooral kijken naar wat een kind wèl kan

De leerlingen doorlopen de basisschool in acht jaar.

We merken hierbij op:

1. dat de school ruim voldoet aan de wettelijke eisen van het aantal uren dat een kind de basisschool moet hebben doorlopen
2. dat, indien een kind zich op alle gebieden veel sneller ontwikkelt dan de groep, deze versnelt de

basisschoolperiode kan doorlopen.

3. dat, indien de inzet van basis- en extra ondersteuning niet toereikend zijn er besloten kan worden tot een doublure
4. en dat bij genoemde versnelling en doublures, de ouders nadrukkelijk in het overleg worden betrokken.

De leerlingen krijgen de juiste adviezen voor vervolgonderwijs.

We merken hierbij op:

1. dat de leerkrachten van de groepen 7 en 8, de Intern Begeleider en de directie hierbij betrokken zijn.
2. dat de Cito-opbrengsten vanaf groep 3 een belangrijke indicator is
3. dat Snappet-resultaten vanaf groep 4 een belangrijke indicator is
4. dat de toetsresultaten behorende bij de door school gebruikte methoden van belang zijn
5. dat de werkhouding, ambitie/motivatie en huiswerkattitude van de kinderen een rol spelen
6. dat in het laatste schooljaar meerdere testen worden afgenomen welke eveneens als indicator gelden (Drempelonderzoek, Adit, eindtoets)
7. dat we streven naar een eenduidig en gedragen formulering van het schooladvies door betrokkenen.

De leerlingen presteren naar verwachting in het vervolgonderwijs.

We merken hierbij op:

1. dat we dit checken door de NCO-rapportage die jaarlijks wordt verstrekt en ons informeert over de resultaten van schoolverlaters (niet op naam) met elkaar te bespreken en te zien of onze schooladviezen correct zijn geweest.

5.35 Toetsing en afsluiting

Op onze school zorgen we voor een ordelijk verloop van de toetsing en afsluiting.

Het gebruik van de diverse methoden brengt met zich mee dat we methodegebonden toetsen afnemen om te zien of kinderen de lesstof hebben begrepen.

Tussentijds (2 keer per jaar) meten we de algemene ontwikkeling van de leerlingen per leerjaar m.b.v. het Cito-leerlingvolgsysteem. De resultaten worden ingevoerd in Leerling in Beeld.

Bij de kleuters wordt er dagelijks geobserveerd en worden de vorderingen van de kleuters in beeld gebracht. Twee keer per jaar wordt er geregistreerd; hiertoe gebruiken we het registratiesysteem van "Kijk".

Met KIJK!, kunnen we voor de kleuters:

- de ontwikkeling in kaart brengen door observatie en registratie;
- de onderwijsbehoeften bepalen;
- een beredeneerd aanbod ontwerpen;
- de resultaten van het aanbod vergelijken met andere scholen.

Toetsing van de leerlingen in groep 3 gebeurt met Cito-toetsen (AVI en DMT) en met de toetsen bij de methode Veilig Leren Lezen.

Vanaf groep 4 t/m groep 8 worden jaarlijks 2 maal Cito-toetsen afgenomen, maar de dagelijkse en wekelijkse vorderingen worden geregistreerd in Snappet. Dit is een adaptief onderwijsplatform dat wordt aangeboden op tablets. Op een tablet maakt de leerling de opdrachten die bij de methode horen. Het LVS van Snappet is gepersonaliseerd, d.w.z. per leerling, per vakgebied en per niveau worden de prestaties van kinderen geregistreerd.

Ouders worden op de rapportenavonden geïnformeerd over de verschillende toetsresultaten.

In leerjaar 8 doen alle leerlingen mee aan de eindtoets. Tot en met schooljaar 2018-2019 heeft De Zonnewijzer gekozen voor de digitale eindtoets van Route 8.

Ouders van kinderen van groep 8 krijgen in dat jaar ook een VO-advies voor hun kind. De adviesprocedure hebben we beschreven in de schoolgids.

De belangrijkste kenmerken (en eigen kwaliteitsaspecten) van onze school zijn:

1. Onze school beschikt over een leerlingvolgsysteem Leerling in Beeld van Cito.
2. Onze school beschikt over een toetskalender.
3. Onze school neemt de toetsen af conform de voorschriften.
4. Onze school werkt in de groepen 4 t/m 8 dagelijks met Snappet.

5. Hierdoor zijn per leerling dagelijks de opbrengsten zichtbaar, het niveau duidelijk en de doelen voor een volgende periode zichtbaar gemaakt.
6. Onze school informeert de ouders over de toetsresultaten.
7. Onze school neemt een eindtoets af in leerjaar 8.
8. Onze school geeft ouders een VO-advies conform de beschreven procedure.

5.36 Schoolklimaat en Veiligheid

Wij proberen een schoolklimaat te scheppen waar kinderen, ouders en leerkrachten zich veilig voelen.

Zeker voor de leerling is een veilig schoolklimaat zeer belangrijk: alleen wanneer een kind zich veilig voelt op school, kan het tot ontplooiing komen. Daar waar we waarnemen dat kinderen zich niet veilig voelen, zullen we alles in het werk stellen om dit te onderzoeken en het gevoel van veiligheid te herstellen. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich in onze school gewaardeerd en gerespecteerd voelt. We maken gebruik van de lessen van de Kanjertraining. Kanjerlessen zijn niet zomaar te geven door een leerkracht. Het team van De Zonnewijzer heeft hiertoe een opleiding gevolgd en zich hierin gespecialiseerd en mag zich prijzen met het 'predicaat': Kanjerschool.

Naast de lessen van de Kanjertraining worden de volgende thema's regelmatig in de groepen besproken:

1. We praten positief met elkaar en laten iedereen in zijn/haar waarde.
2. We willen elkaar leren kennen, waar iedereen ook vandaan komt.
3. We proberen iedereen bij alle activiteiten te betrekken.
4. We nemen elkaar zoals we zijn.
5. We blijven van elkaars spullen af en dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor elkaars bezittingen.
6. We luisteren naar elkaar.
7. Iedereen mag en kan fouten maken.
8. Iedereen mag meedoen.
9. We spreken met respect over anderen.
10. Bij een ruzie proberen we het uit te praten of bespreken dit met een leerkracht.
11. Het maakt niet uit hoe je eruit ziet.
12. Bij onenigheid proberen we problemen op te lossen of lopen uit de situatie weg.

Leerkrachten horen het goede voorbeeld te geven zodat de kinderen zich hieraan kunnen spiegelen.

De leerkrachten zijn er zeer alert op dat de leerlingen zich aan de regels houden. Leerkrachten bemiddelen bij conflicten tussen kinderen en maken daarbij gebruik van wat de kinderen hebben geleerd bij de Kanjertraining.

Naast de zogeheten, gele en rode kaarten kunnen kinderen die voortdurend voor overlast en onrust zorgen in aanmerking komen voor een gedragskaart. Hierop wordt, gedurende een afgesproken periode, nauwlettend genoteerd óf, en hoe vaak leerlingen afspraken negeren. Deze kaart moet door ouders gezien en ondertekend worden.

In elke klas hangt een lijst met schoolregels die gelden voor alle kinderen op school. Het betreft algemene gedragsregels, afspraken in de klas, als ook afspraken buiten op het schoolplein. Het zijn eigenlijk hele gewone afspraken, die tot stand zijn gekomen in samenspraak met de kinderen. Maar het blijkt toch noodzakelijk om de leerlingen hier veelvuldig op te wijzen. Voor een 'veilig klimaat' zullen we het minder weerbare kind terzijde staan.

De school verwacht dat ouders met gepast taalgebruik en met respect omgaan met personeel, kinderen en andere ouders.

We maken hierbij gebruik van vragenlijsten van KanVas de Kanjertraining (groep 3 t/m 6 door leerkrachten ingevuld en groep 7 en 8 door de leerlingen zelf) en het observatiemiddel van "Kijk" bij de kleuters. Kinderen vanaf groep 6 kunnen een tevredenheidsonderzoek digitaal invullen (van Vensters) op school. We doen dat eens per 2 jaar.

Ook nemen we om de twee jaar tevredenheidsonderzoeken af bij ouders en bij leerkrachten.

De uitkomsten van de onderzoeken worden geanalyseerd en omgezet in een Plan van Aanpak om de gebleken tekortkomingen weg te werken.

Onze ambities voor de komende 4 jaar zijn:

- Jaarlijkse afname sociale veiligheidsmonitor door vragenlijsten KanVas in november en juni met een analyse

- en Plan van Aanpak voor de groepen 5 t/m 8.
- Afname tevredenheidsonderzoek door leerlingen groep 6,7 en 8 eens per 2 jaar met een analyse en Plan van Aanpak, via Vensters in februari 2025 en februari 2027.
- Afname tevredenheidsonderzoek bij ouders (eens per 2 jaar) met een analyse en Plan van Aanpak via Vensters in februari 2025 en februari 2027.
- Afname tevredenheidsonderzoek bij leerkrachten (eens per 2 jaar) met een analyse en Plan van Aanpak, via Vensters in februari 2025 en februari 2027.

6 Personeelsbeleid

6.1 Integraal Personeelsbeleid

Het integraal personeelsbeleid van onze school richt zich op de ontwikkeling van de medewerkers. De bedoelde ontwikkeling is gekoppeld aan de missie en de visie(s) van de school, en aan de vastgestelde competenties. De competenties en criteria waarop we ons richten hebben we vormgegeven in een competentiegids (zie bijlagen). Deze gids vormt het hart van ons personeelsbeleid. We gaan op onze school uit van de volgende lesgevende en niet-lesgeven de competenties:

1. Gebruik leertijd
2. Pedagogisch handelen
3. Didactisch handelen
4. Instructie geven
5. Differentiatie
6. Klassenmanagement
7. Zelfstandig werken
8. Beroepshouding
9. Omgaan met ouders
10. Vormgeven aan identiteit

Bij klassenvisitaties maken we gebruik van de kijkwijzer EDI welk op maat is voor school. Bovenstaande competenties worden daarin beoordeeld. De competenties staan niet alleen centraal bij de diverse groepsbezoeken, maar ook bij alle instrumenten voor personeelsbeleid en dan met name bij de ontwikkelgesprekken.

6.2 Bevoegde en bekwame leraren

Op onze school werken bevoegde en bekwame leraren. Ook werken er in deeltijd PABO-studenten die hun opleiding met werken op De Zonnewijzer combineren. Deze studenten werken altijd samen en in combinatie met een ervaren leerkracht.

Het streven is om enkel over leraren te beschikken met een pabo-diploma. De schoolleider beschikt over een diploma van een opleiding voor schoolleiders. Ten aanzien van het bijhouden van de bekwaamheid van de directie en de leraren verwijzen we naar de paragraaf Professionalisering. Daarin staat de gevolgde scholing over de afgelopen periode vermeld (zie hoofdstuk Personeelsbeleid). Het ontwikkelen van de bekwaamheid van de leraren verloopt daarnaast via de lijn startbekwaam, basisbekwaam en vakbekwaam. Het instrument Cupella geeft ons inzicht in de mate van bekwaamheid van de leraar.

In de gesprekkencyclus bespreken we hoe leraren zich kunnen ontwikkelen van de ene fase naar de volgende fase van bekwaamheid. De directeur staat ingeschreven in het schoolleidersregister.

6.3 Organisatorische doelen

We hebben inzichtelijk hoe het personeelsbestand er (kwantitatief en kwalitatief) uit ziet en wat wenselijk is op een termijn van vier jaar en welke acties er ondernomen worden om het gewenste personeelsbestand dichterbij te brengen. De gewenste situatie is afgeleid van onze missie, visie(s) en afspraken.

	Specifieke taken en functies	Huidige situatie 2022-2023	Gewenste situatie 2026-2027
1	Aantal personeelsleden	21	20
2	Verhouding man/vrouw	2/19	5/15
3	LB-leraren	7	8
4	LC-leraren	5	8
5	Aantal IB'ers	2	2
6	7Opleiding schoolleider	81	91
7	ICT-specialisten	0	1
8	Onderwijsassistenten	3	3
9	Vakleerkrachten Bewegingsonderwijs	1	1
10	Administratief medewerker	1	1

Ons personeelsbeleid richt zich enerzijds op de ontwikkeling (m.n. pedagogisch-didactisch) van de leraren, en anderzijds op ontwikkeling in een taak en/of functie.

Er zijn leerkrachten die als pedagoog nog moeten groeien of zich verder dienen te ontwikkelen, maar er zijn ook leerkrachten die zich verdiepen in een belangrijk aspect binnen school en coachend optreden. Bij het laatste denken we aan specialisten op gebied van rekenen en taal, Sociale Veiligheid (en Kanjertraining), ontwikkelingen rondom Snappet-onderwijs, 21st century skills, klassenmanagement en EDI en ontwikkelingen rondom het vormen van een Kindcentrum.

6.4 Schoolleiding

De schoolleiding wordt gevormd door de directeur en de adjunct-directeur.

Lucas Onderwijs hecht aan integraal schoolleiderschap, hetgeen betekent dat de schoolleiding verantwoordelijk is voor de inhoud en organisatie van het onderwijs, personeelsbeleid, financiën en facilitaire aangelegenheden.

Onze ambities zijn:

1. De schoolleiding ontwikkelt innovatief beleid op grond van strategische keuzes
2. De schoolleiding communiceert adequaat met het team over de koers van de school
3. De schoolleiding operationaliseert en implementeert beleid op een zorgvuldige wijze
4. De schoolleiding ondersteunt de teamleden in voldoende mate
5. De schoolleiding stimuleert initiatieven van de teamleden
6. De schoolleiding heeft voldoende delegerend vermogen
7. De schoolleiding organiseert de dagelijkse gang van zaken op een effectieve wijze
8. De schoolleiding zorgt voor een plezierig werk- en leerklimaat
9. De schoolleiding heeft gevoel voor humor en kan uitstekend relativeren
10. De schoolleiding professionaliseert zich voortdurend.

Over evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding het volgende: Binnen Lucas Onderwijs is geen sprake van ondervertegenwoordiging van vrouwen in de functie van directeur onderscheidenlijk adjunct-directeur.

6.5 Beroepshouding

De kwaliteit van de mensen die bij Lucas Onderwijs en op onze school werken is de sleutel tot succes. Naast de lesgevende capaciteiten zijn bevologenheid, passie en inspiratie van onze medewerkers de basis voor hun dagelijkse inzet. Op onze school wordt veel waarde gehecht aan de professionele instelling van de werknemers, aan een juiste beroepshouding.

Daarbij gaat het om de volgende ambities:

1. De leraren voelen zich medeverantwoordelijk voor de school, de leerlingen en elkaar en stellen zich collegiaal op.
2. De leraren kunnen en willen met anderen samenwerken
3. De leraren kunnen en durven elkaar feedback te geven

4. De leraren bereiden zich adequaat op vergaderingen en bijeenkomsten voor
5. De leraren voeren genomen besluiten loyaal uit
6. De leraren zijn in staat te reflecteren op het eigen handelen
7. De leraren zijn aanspreekbaar op resultaten en op het nakomen van afspraken
8. De leraren hebben een open houding
9. De leraren zijn gemotiveerd om zichzelf te ontwikkelen

6.6 Professionele cultuur

De schoolleiding streeft ernaar de school te ontwikkelen tot een lerende organisatie, tot een school die gekenmerkt wordt door een professionele schoolcultuur. Daarom worden er jaarlijks studiedagen voor het gehele team ingeroosterd. Speerpunt is de ontwikkeling van de leraren tot nog betere leraren. Daartoe leggen de directie, de IB'ers, de taal- en/of rekencoördinator klassenbezoeken af en worden er nagesprekken gevoerd.

1. We stimuleren de persoonlijke professionaliteit van onze medewerkers en onze schoolleider door te vertrekken vanuit de eigen passies en talenten. Scholing, onderling lesbezoek, visitaties en collegiale consultatie dragen bij aan de ontwikkeling van onze professionaliteit.
2. We verkennen vragen rondom het kind en zijn ontwikkeling en rondom de effectiviteit van onderwijsstrategieën die daarop kunnen aansluiten.
3. De schoolleider is geregistreerd als schoolleider (RDO) in het Schoolleidersregister PO.
4. We stimuleren leerkrachten om te scholen en dit samen te doen, zelfs met collega's van andere scholen. De Zonnewijzer is een relatief kleine school waardoor overleg met collega's van hetzelfde leerjaar een gemis is.

Tijdens een studiedag hebben we met elkaar de volgende kernwoorden met betrekking tot onze professionele cultuur geformuleerd:

- verantwoordelijkheid nemen
- vertrouwen geven
- aanspreekbaarheid
- respect

6.7 Beleid met betrekking tot stagiaires

Voor de aanwas van nieuwe leerkrachten en klassenassistenten, vinden wij het belangrijk een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van aankomende leerkrachten, daarom bieden wij stagiaires van de pabo's en van de opleidingen tot onderwijsassistent de gelegenheid om ervaring op te doen.

De Zonnewijzer is ook een school waar studenten die de opleiding aan de Pabo volgen in combinatie met hun studie, werkzaamheden verrichten voor school. Dit kunnen lesgevende - en ondersteunende taken zijn.

Jaarlijks wordt binnen het team geïnterviewd welke leerkracht een stagiaire of LIO'er in de klas kan begeleiden. Mogelijke stagiaires worden uitgenodigd voor een gesprek met een lid van de directie en de betreffende leerkracht.

Ook stagiaires die opleidingen volgen die het onderwijs ondersteunen zijn welkom. Zij kunnen in de praktijk van alle dag hand - en spandiensten verrichten en leerkrachten ondersteunen en processen verlichten.

Eveneens biedt de school ruimte in school voor een maatschappelijke stage.

6.8 Werving en selectie

We gaan bij werving en selectie van personeel uit van de regeling werving en selectie van Lucas Onderwijs.

1. Bij het werven van *leraren en onderwijsondersteunend personeel* wordt gebruik gemaakt van een benoemingsadviescommissie (bac). De bac voor werving en selectie van personeel op de school wordt samengesteld door de directeur.
2. Omdat op de benoeming van *overig personeel* geen van de advies- en of instemmingsartikelen uit het MR-reglement van toepassing is, hoeft de mr niet vertegenwoordigd te zijn in de bac.

Er wordt een profielschets opgesteld met de gevraagde competenties en een beschrijving van de te volgen procedure. De bac draagt één geschikte kandidaat voor, voor benoeming. De bac wordt samengesteld door de directeur van de basisschool en kan bestaan uit een vertegenwoordiging van:

- de directie, die dan tevens voorzitter is van de bac

- teamleden
- ouders

Het maximum aantal leden bedraagt 5. Alle leden hebben stemrecht. De directeur heeft veto-recht.

6.9 Introductie en begeleiding

Nieuwe leraren krijgen een mentor (een meer ervaren collega). De nieuwe collega wordt op de hoogte gesteld van de missie, de visies en de ambities van de school. Een beginnende leraar krijgt in een inductietraject de mogelijkheid zijn basisvaardigheden te versterken, eventueel ondersteund door een coach en in samenwerking met de Lucas Academie.

Startbekwame leraren krijgen vanuit de nieuwe CAO een bijzonder budget van 40 uren per jaar. Dit kan worden aangewend voor lesgeven, voor- en nawerk en professionalisering. Startbekwame leraren krijgen een coach (niet de direct leidinggevende).

Nieuwe leraren ontwikkelen een POP dat zich richt op het leren beheersen van de criteria (competentieset), en dan met name de criteria die zijn gerelateerd aan de fase 'startbekwaam'. De plaatsing in een groep is afhankelijk van de kwaliteit(en) van de nieuwe collega. De lesobservaties worden uitgevoerd door de mentor, de IB-er, de directie of een collega-leerkracht. Om te bepalen of de nieuwe leraar zich in voldoende mate ontwikkelt naar basisbekwaam, wordt een kijkwijzer gebruikt.

6.10 Taakbeleid

Op onze school stellen we jaarlijks een werkverdelingsplan op. In dat plan wordt afgesproken hoe de werkzaamheden binnen de school worden verdeeld over de beschikbare uren van de medewerkers: wie doet wat?

Het werkverdelingsplan regelt de taakverdeling, geeft de verhouding tussen de lesgevende en de overige taken, de werktijden- en pauzeregeling, informatie over de besteding van de werkdrukmiddelen, het vervangingsbeleid en de scholing.

De directie, het team en de personeelsgeleding van de MR beschikken over bevoegdheden ten aanzien van het werkverdelingsplan. De directie bepaalt jaarlijks het aantal groepen en de benodigde leraren, inventariseert de werkzaamheden en bespreekt een en ander met het team. Op basis van het gesprek wordt er een concept-werkverdelingsplan opgesteld. Het concept wordt voorgelegd aan het team en na akkoord aan de PMR.

Nadat de PMR akkoord is gegaan met het plan, voert de directie individuele gesprekken met de medewerkers over de inzet van de taakuren. We houden hiertoe de periode aan van okt-okt.

Deze afspraken worden individueel vastgelegd en voor de herfstvakantie ontvangt iedere medewerker het overzicht van de afspraken.

6.11 Collegiale consultatie

Wij hebben de wens uitgesproken voor collegiale consultatie en willen dat als volgt vormgeven:

Collega's komen (binnen de bouw) bij elkaar in de klas om van elkaar te leren. Ook wordt op deze manier gekeken of de opgestelde ambities (c.q. de competenties en criteria) worden waargemaakt. In (bouw)vergaderingen wordt besproken welk vakgebied in ieder geval prioriteit krijgt en hoe vaak collegiale consultaties plaatsvinden. De consultaties worden gevoerd aan de hand van (onderdelen) van een kijkwijzer.

Collega's kunnen elkaar ook vragen om naar 'iets specifiek' te kijken over hun eigen lesgeven of over de wijze waarop kinderen werken. Hoe wordt Snappet in elke groep toegepast, hoe ziet het klassenmanagement eruit, waarom is het zo druk in de klas... zijn zo maar vragen waarmee leerkrachten met elkaar kunnen overleggen.

Ook op directie / schoolniveau kan er consultatie plaatsvinden. Naast de reguliere bezoeken van het bestuur door de clusterdirecteur kunnen ook andere schooldirecteuren van Lucas Onderwijs de school visiteren en een bepaalde hulpvraag van de te bezoeken school onderzoeken en de school van advies voorzien.

6.12 Klassenbezoek

De directie en/of de IB'er leggen jaarlijks klassenbezoeken af. Maar het kan ook een leerkracht zijn die vanwege zijn/haar specialisatie klassen bezoekt. Bijvoorbeeld als het gaat om reken - en taalonderwijs, klassenmanagement volgens Gip, gebruik van Snappet in de klas en lessen betreffende de Kanjertraining.

Bij het klassenbezoek wordt een kijkwijzer gebruikt. Na afloop van het klassenbezoek volgt (standaard) een reflectief

gesprek waarin nieuwe afspraken worden gemaakt en waarin de follow-up wordt vastgelegd.

Naast klassenbezoeken onderscheiden we flitsbezoeken. Deze consultaties zijn kort en gekoppeld aan een observatiepunt. Na afloop krijgt de leraar een reflectieve vraag.

6.13 Persoonlijke ontwikkelplannen

Iedere werknemer stelt jaarlijks een POP op en bespreekt dit met de directie of interne begeleiding. De inhoud van het POP is gebaseerd op competenties (zie bijlage competenties voor POP-gesprekken) en de doelstellingen van de school.

De uitvoer van het POP wordt geobserveerd tijdens de klassenbezoeken en de voortgang komt aan de orde bij het ontwikkelgesprek. In het beoordelingsgesprek wordt door de directie een oordeel gegeven over de beheersing van de competenties en de realisatie van de opgestelde POP's.

Activiteiten vanuit het POP worden gearhiveerd in het bekwaamheidsdossier en komen aan de orde bij de klassenbezoeken en de flitsbezoeken.

Afhankelijk van de situatie en de voortgang kunnen bepaalde gesprekken die de ontwikkeling van de leerkracht in beeld brengen vaker of minder vaak voorkomen.

(Flits)bezoeken en korte nagesprekken kunnen vaker plaats vinden en kunnen ook zonder verslaglegging worden nabesproken.

Bijlagen

1. Competenties voor POP-gesprekken

6.14 Bekwaamheidsdossier

In het bekwaamheidsdossier laat elke leraar op individueel niveau zien op welke wijze hij gewerkt heeft aan het op actueel peil houden van zijn beroepskwaliteit in relatie tot de schoolontwikkeling. Daarom staan zowel de gemaakte afspraken als de bewijsstukken geregistreerd in het bekwaamheidsdossier van het personeelslid. Wij houden dit dossier in digitale vorm bij in Cupella.

Taakbeleid en Bekwaamheidsdossier van Cupella Onderwijs zijn inmiddels bekende programma's in het Primair Onderwijs.

Het bekwaamheidsdossier van Cupella is voor De Zonnewijzer het aangewezen systeem om de bekwaamheden in beeld te brengen en te actualiseren.

Anno 2023 worden de diploma's en certificaten nog bijgehouden in Youforce/Raet.

6.15 Intervisie

De leraren participeren bij ons op school in verschillende werk-, en bouwgroepen. Deze groepen worden in overleg samengesteld. Iedere werkgroep kent een voorzitter / samenroeper.

Aan de orde komen:

- schoolthema's die gezamenlijk worden uitgewerkt,
- de scores van zelfbeoordelingen (zelfevaluaties),
- intervisie
- het persoonlijk ontwikkelplan,
- onderwerpen de specifieke 'bouw' betreffende (onder-, midden-, en bovenbouw),
- ontwikkelingen m.b.t. gebruik Snappet etc.

De schoolthema's hangen samen met de schoolontwikkelpunten.

In overleg worden de thema's –voorzien van concrete opdrachten- door de directie toegekend aan de groepjes.

6.16 Ontwikkelgesprekken

De directie voert jaarlijks een ontwikkelgesprek met alle medewerkers. Tijdens het ontwikkelgesprek staat het POP van de medewerker (met daarin de competentieset) centraal.

Deze staat beschreven in een Jaarplan.

Op basis van het ontwikkelde POP wordt omgezien naar verbeterdoelen in relatie tot de actiepunten van school.

Aan de orde komen verder:

- werkdruk,
- loopbaanwensen,
- scholing,
- taakbeleid,
- mobiliteit en de
- mate van bekwaamheid (start-, basis- of vakbekwaam) van de leraar.

Met nadruk vinden we dat de gesprekken een waarderend karakter moeten hebben. Uitgangspunt is daarom wat er goed gaat en wat de talenten zijn van de medewerkers.

Bijlagen

1. Formulier POP-gesprekken 2023-2027

6.17 Beoordelingsgesprekken

Onze school beschikt over een Regeling Beoordelingsgesprekken (zie bijlage).

De directie voert een beoordelingsgesprek met medewerkers met een tijdelijk dienstverband, waar mogelijk een vast dienstverband voor ontstaat.

Bij dit beoordelingsgesprek wordt ons competentieprofiel gebruikt. Daarnaast worden houding en gedrag ten opzichte van collegae en ouders, en de doorgemaakte ontwikkeling in kennis en vaardigheden beoordeeld

De directie geeft tevens een oordeel over de mate van bekwaamheid van de leraar: start-, basis- of vakbekwaam.

Daarnaast wordt er minimaal 1 x per 4 jaar een beoordelingsgesprek gevoerd met iedere werknemer.

Het doel van dit beoordelingsgesprek is het geven van inzicht in de functievervulling van de medewerker gedurende het beoordelingstijdvak.

Bijlagen

1. Beoordelingsformulier leerkracht PO

6.18 Professionalisering

In de CAO is vastgelegd dat medewerkers die fulltime zijn aangesteld op jaarbasis, 80 uur tot hun beschikking hebben voor professionalisering (deeltijders naar rato van de werktijdfactor). Op de helft van het aantal uren op jaarbasis kan de directie een beroep doen.

Scholing komt aan de orde bij de ontwikkelgesprekken. Medewerkers kunnen voor (persoonlijke) scholing opteren (bij voorkeur in relatie tot de organisatorische doelen van de school, de actiepunten van de school, de competentieset en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan) en daarnaast organiseert en faciliteert de directie teamgerichte scholing.

Ook deze scholing richt zich op het versterken van de missie, de visie en de ambities (doelen) van de school. De scholing wordt verwerkt in de normjaartaak onder het kopje deskundigheidsbevordering.

Het jaarlijkse aanbod van Lucas Academie wordt actief onder de aandacht gebracht bij alle medewerkers.

Onze ambities zijn:

- Iedereen is geschoold in de Kanjertraining
- Iedereen is geschoold in Expliciete Directe Instructie en het daarbij behorend klassenmanagement.
- Iedere 'specialist' is geschoold of wordt ertoe in staat gesteld.
- Leerkrachten kunnen Snappet-onderwijs geven, zien daarvan het nut, de beperkingen en kunnen de gegevens goed interpreteren en relativeren.

.Gevolgde teamscholing 2019-2023

Jaar	Thema	Organisatie
2019-2020	Directe Instructie geven	InSchool Academie
	Breïnleren	Maatwerk in leren
2020-2021	Handelingsgericht werken	
	Werken met een Professionele leergemeenschappen (Bouw / intervisie / leerteams)	InSchool Academie
2021-2022	Implementatie nieuwe Taalmethodes	Staal
	Kunst in de basisschool	
2022-2023	Hoogbegaafdheid	Sterk in Hoogbegaafdheid
	Rekencoördinator	SBO
	Taalcoördinator	SBO
	Kindcentrum ontwikkelingen	Lucas Onderwijs
	Leerling in Beeld	Cito
	Kanjertraining	Onderwijsadvies
	Spellingsvaardigheden	Staal

Gevolgde persoonlijke scholing 2019-2023

Thema	Organisatie	Aantal medewerkers
Dyslexie en Dyscalculie		2
Omgaan met kinderen met ADHD		3
Omgaan met spellingproblemen		1
Kwaliteitszorg		1
Omgaan met rekenproblemen		2

Specifieke expertise van het team:

1. Specialist Rekenen (vanaf aug. 2023)
2. Specialist Taal (vanaf aug. 2023)
3. Specialist Kanjertraining (jaarlijks)
4. Specialist Snappetonderwijs (jaarlijks)
5. Specialist EDI-onderwijs (vanaf 2021)

6.19 Teambuilding

Op onze school organiseren we diverse typen vergaderingen (zie hoofdstuk Organisatie en beleid) waarin we met elkaar overleggen over thema's die inhoudelijk en/of organisatorisch van belang zijn voor de school en de leerkrachten. De eenheid in het team wordt ook versterkt door de gezamenlijke momenten van nascholing. Ieder jaar volgt het team –naast de individuele scholing- samen een aantal cursussen.

We onderscheiden in het kader van teambuilding ook de meer informele communicatiemomenten. We drinken dagelijks 's morgens voor schooltijd gezamenlijk koffie en thee en nemen dan eventueel (kort) zaken door die van belang zijn voor de school en de leraren (ochtendbriefing). Ook in de middagpauze is iedereen gedurende 20 á 30 min. aanwezig in de teamkamer voor de lunch.

Op vrijdag sluiten we de week gezellig af.

De school organiseert jaarlijks aan het eind van het schooljaar een informeel teamuitje waarbij iedereen aanwezig is.

6.20 Verzuimbeleid

Een zieke werknemer meldt zich ziek bij de directeur. Deze regelt de vervanging. De werknemer meldt zich ook beter bij de directeur. Bij langduriger verzuim wordt de werknemer opgeroepen bij de Arbo-arts. Bij kort veelvuldig verzuim wordt een verzuimgesprek gehouden door de directeur.

Bij vermoeden van oneigenlijk verzuim wordt de Arbo-arts ingeschakeld, in overleg met de personeelsconsulent.

Langdurig verzuim wordt afgehandeld conform de Wet Poortwachter.

De re-integratie voor wat betreft het functioneren op school valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur. Bij ziekte wordt, naast de informele contacten door de collegae, formeel door de directeur contact onderhouden met de betrokkene.

Indien de zieke werknemer daar prijs op stelt, worden er huisbezoeken afgelegd. Regelmatig (eens per 6 weken) wordt een kaart of bloemetje gestuurd namens het team.

De directie beschikt over een digitaal uitwisselingssysteem t.b.v. ziekteregistratie, hetgeen een onderdeel van Raet is.

6.21 Mobiliteitsbeleid

Het mobiliteitsbeleid is opgesteld door het bestuur van Lucas Onderwijs. Aan het eind van ieder schooljaar (april) wordt geïnventariseerd of er belangstelling is voor vrijwillige mobiliteit. Daarnaast wordt in het directieberaad omgezien naar verplichte mobiliteit.

Er kan sprake zijn van verplichte en vrijwillige mobiliteit. Bij krimp van formatie kan het gebeuren dat tot verplichte mobiliteit van personeel moet worden overgegaan. Jaarlijks, indien noodzakelijk, wordt een mobiliteitsnotitie opgesteld. Gezien het tekort aan banen zal er in deze schoolplanperiode weinig sprake zijn van verplichte mobiliteit.

Naast verplichte mobiliteit bestaat er de mogelijkheid om aan te geven vrijwillig van werkplek te willen veranderen, de zgn. vrijwillige mobiliteit. Deze notitie behandelt beide soorten mobiliteit door elkaar heen, omdat we trachten beide soorten met elkaar te combineren. Omdat vrijwillige mobiliteit ook een bijdrage kan leveren aan kennisdeling tussen scholen en collega's en aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers, geven we bijzondere aandacht aan die mogelijkheid.

Bijlagen

1. Mobiliteit bij Lucas Onderwijs

7 Organisatiebeleid

7.1 Organisatiestructuur

Structuur

Lucas Onderwijs is een dynamisch en betrokken onderwijsbestuur. Momenteel vallen zevenenveertig scholen voor basisonderwijs, zeven scholen voor speciaal basisonderwijs, drie expertisecentra en drie regio's voor voortgezet onderwijs met in totaal vierendertig vestigingen, onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting.

De directie, directeur en adjunct-directeur van De Zonnewijzer, geeft, onder eindverantwoordelijkheid van de clusterdirecteuren Primair Onderwijs van de Stichting, leiding aan de school. De directie is integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het (uitvoeren van het) beleid. De school heeft overleg met ouders in de MR (medezeggenschapsraad) en in de OWG (Ouder Werk Groep). Op stichtingsniveau is er een GMR.

7.2 Groeperingsvormen

De school gaat uit van een leerstofjaarklassensysteem. De lessen worden in het algemeen in de groep aangeboden aan de leerlingen.

Er zijn drie combinatiegroepen 0/1/2 en voor de rest is er een enkele groep per leerjaar. In totaal kent de school nu dus 9 groepen. De school kende de laatste jaren een groei van het leerlingaantal. Naast goed en betrouwbaar onderwijs is dit ook het gevolg van nieuwbouwprojecten in de directe omgeving. In de nieuwbouwplannen is echter geen rekening gehouden met een groei van onze school. Wij kunnen niet aan de vraag voldoen om alle aangemelde leerlingen te plaatsen.

De school werkt vanaf groep 3 met een gemiddelde grootte van 30 leerlingen per klas, de kleutercombinatiegroep 1/2 start het schooljaar met een gemiddeld aantal van 18-20 leerlingen per combinatiegroep en groeit gedurende het schooljaar naar 25 - 28 leerlingen.

7.3 Schoolklimaat

Op de Zonnewijzer wordt geprobeerd een schoolklimaat te scheppen waar kinderen, ouders en leerkrachten zich op hun gemak voelen. Zeker voor de leerling is een veilig schoolklimaat zeer belangrijk: alleen wanneer een kind zich veilig voelt op school, kan het tot ontplooiing komen. Daar waar we waarnemen dat kinderen zich niet veilig voelen, zullen we alles in werk stellen om dit te onderzoeken om het gevoel van veiligheid te herstellen. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind zich in onze school gewaardeerd en gerespecteerd voelt.

Onze school is een school die open staat voor ouders. We proberen ouders optimaal te informeren en te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken. Onze ambities zijn:

1. De school ziet er verzorgd uit
2. De school is een veilige school
3. Leraren (onderling) en leerlingen (onderling) gaan respectvol met elkaar om
4. Ouders ontvangen regelmatig een nieuwsbrief
5. De school organiseert jaarlijks een informatievond en nodigt ouders uit om te komen spreken over de vorderingen van hun kind(eren).
6. Ouders participeren bij diverse activiteiten
7. De leraren zijn bereikbaar
8. De directie is dagelijks aanspreekbaar

7.4 Sociale, fysieke en psychische veiligheid

De school waarborgt de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers. Daartoe is allereerst vastgesteld welke (ernstige) incidenten de school onderscheidt.

Dit zijn:

- fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging met fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging via msn, sms, e-mail of internet
- pesten, treiteren en/of chantage
- seksueel misbruik

- seksuele intimidatie
- discriminatie of racisme
- vernieling
- diefstal
- (religieus) extremisme

Onze school beschikt over een registratiesysteem: Incidenten worden aangetekend op een incidentenformulier en opgeslagen in het dossier van de betrokken leerling(en).

Onze school hanteert een actief beleid om incidenten te voorkomen. Er zijn school- en klassenregels (w.o. pleinregels; de regels zijn m.n. gedragsregels: hoe ga je met elkaar om?). Deze regels worden ook daadwerkelijk gehanteerd en er wordt opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag.

De school beschikt daarnaast over een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling: De Kanjermethode. De lessen sociaal-emotionele ontwikkeling staan in het teken van de ontwikkeling van goed (passend) gedrag. Pestgedrag wordt gesignaleerd en behandeld volgens ons pestprotocol.

De school beschikt over een veiligheidsplan waarin onder andere zijn opgenomen:

- een klachtenregeling (zie schoolgids),
- een klachtencommissie en een (interne en externe) vertrouwenspersoon
- een pestprotocol (zie bijlage)
- een veiligheidsplan
- ontruimingsplan

De school kan ook signalen krijgen dat het in de thuissituatie van kinderen niet goed gaat. Er is een Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, waarin een stappenplan staat beschreven voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

In de schoolgids en het informatieboekje worden ouders ook uitgebreid geïnformeerd over aspecten van sociale veiligheid.

Bijlagen

1. Klachtenregeling Lucas Onderwijs
2. Kanjer en Pestprotocol

7.5 Arbobeleid

Onze school heeft met de arbo dienst Zorg van de Zaak, sinds 1 januari 2016, een Arbo-contract afgesloten. Het beleid is erop gericht om uitval van leerkrachten te voorkomen. Bij langdurige uitval stelt de arbeidsdeskundige, eventueel in overleg met de bedrijfsarts, een probleemanalyse op. De directeur en de zieke leerkracht stellen vervolgens een plan van aanpak op. Op verzoek is er de mogelijkheid van een Sociaal Medisch Overleg met de ARBO-deskundige en een medewerker van P&O.

We beschikken over een registratieformulier voor het melden van een ongeval en de oorzaak daarvan. Op die manier kunnen we tekortkomingen aan het gebouw en/of materialen in kaart brengen en acties plannen. Voor de speeltoestellen is een logboek aanwezig voor het bijhouden van onderhoud en het melden van eventuele ongevallen. De brandweer heeft een gebruiksvergunning afgegeven en (daarmee) via de vergunning de school brandveilig verklaard. Op de school is een calamiteitenplan aanwezig.

Bijlagen

1. Calamiteitenplan Lucas Onderwijs

7.6 Interne communicatie

Op onze school vinden we de interne communicatie van groot belang. Het gaat erom betrokkenheid te creëren van de medewerkers op het werk en op het schoolgebeuren om op die manier de kwaliteit van de school te optimaliseren. Daarom zorgt de schoolleiding voor een heldere vergaderstructuur en worden er effectieve hulpmiddelen gebruikt.

1. We werken met een vergadercyclus van 2 vergaderingen in 3 weken. Er zijn werkgroepvergaderingen, bouwvergaderingen en gezamenlijke personeelsvergaderingen.
2. Het MT vergadert 1 x per 2 maanden

3. De MR vergadert 6 x per jaar
4. Wekelijks overleg directie en intern begeleider
5. Wij gebruiken effectieve middelen voor de communicatie: postvakken, WhatsApp en via e-mail (digitale middelen).

Qua communicatiegedrag vinden we het volgende belangrijk:

1. Zaken worden op de juiste plaats besproken
2. Vergaderingen worden goed voorbereid
3. Op vergaderingen is sprake van actieve deelname
4. In beginsel spreekt iedereen namens zichzelf
5. Wij geven elkaar respectvolle feedback en accepteren ook feedback van anderen
6. Van de vergaderingen worden verslagen gemaakt ten einde iedereen te informeren.

7.7 Samenwerking

De Zonnewijzer is een intentieverklaring aangegaan met de voorschoolse voorziening van Splash om in de nabije toekomst een Kindcentrum te vormen.

Splash is een organisatie voor kinderopvang, vóór en ná schooltijd en kent een peuterspeelzaal. Het valt onder het bestuur van Vlietkinderen.

Deze samenwerking is m.n. gericht op informatie-uitwisseling over leerlingen in achterstandsituaties, het realiseren van een doorgaande leerlijn en samenwerking bij het organiseren van activiteiten.

Daarnaast werken we samen met vervolgscholen (bij een tussentijds vertrek of schoolverlating naar het voortgezet onderwijs).

In alle gevallen betrekken we ouders bij de overgang van hun kind (voorschool – school; school – voortgezet onderwijs; school – andere school).

Met betrekking tot leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte werken we samen met de SPPOH, Stichting Primair Passend Onderwijs Haaglanden).

Tenslotte werken we constructief samen met de gemeente; afspraken in het kader van de lokale educatieve agenda en m.b.t. vroegschoolse educatie en aannames van leerlingen voeren we loyaal uit.

In het kader van de zorg onderhouden wij contacten met:

- De leerplichtambtenaar
- De wijkagent
- Centrum voor jeugd en gezin
- Schoolmaatschappelijk werk
- Adviseur SPPOH
- Schoolarts

De belangrijkste kenmerken (eigen kwaliteitsaspecten, eigen ambities) van onze school zijn:

- We overleggen structureel met voorschoolse voorzieningen
- We overleggen structureel met VO-scholen
- We beschikken over beleid m.b.t. tussentijdse overgang naar een andere school
- We betrekken ouders bij de overgang van hun kind naar een andere school
- We werken samen met diverse ketenpartners
- We werken samen met de SPPOH (Samenwerkingsverband)
- We overleggen structureel met de gemeente en scholen voor Primair onderwijs van Lucas Onderwijs en in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

7.8 Contacten met ouders

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang, zoals eerder gemeld, luidt de missie van De Zonnewijzer: "uw kind is ook onze zorg!". Ouders zien we als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind.

Onze ambities zijn:

1. We beschouwen ouders als partners
2. We hebben onze kernwaarden m.b.t. contacten met ouders beschreven
3. We informeren ouders over de ontwikkeling van hun kind
4. We laten ons door ouders informeren over hun kind
5. We verwachten van ouders ook hulp en inzet m.b.t. de prestaties en leerontwikkelingen van hun kind.
6. We hebben de kwaliteit van de tien-minutengesprekjes beschreven

De kwaliteit lezen we af uit de feiten dat:

1. Ouders worden betrokken bij schoolactiviteiten
2. Leraren stellen zich op de hoogte van de opvattingen en verwachtingen van de ouders
3. Ouders ontvangen informatie over de actuele gang van zaken
4. Ouders worden betrokken bij (extra) zorg
5. Ouders (en hun kinderen) worden adequaat voorbereid op het vervolgonderwijs
6. Ouders worden adequaat op de hoogte gesteld van de ontwikkeling van hun kind

7.9 Overgang PO-VO

We willen ervoor zorgen dat onze leerlingen soepel instromen in het voortgezet onderwijs dat bij ze past.

In het 7e leerjaar formuleren we reeds de *uitstroomverwachtingen* over het niveau van voortgezet onderwijs dat de kinderen kunnen behalen als hij/zij zou blijven presteren zoals hij/zij nu doet.

Dit doen we aan de hand van Cito-resultaten (door de jaren heen), methode-gebonden toetsen, observaties van de leerkracht, motivatie, huiswerkattitude, werkhouding e.d.

In het verlengde daarvan willen we ouders aan het begin van groep 8 informeren over de procedure van schoolverlating.

Leerlingen uit groep 8 van de basisschool maken vanaf schooljaar 2023-2024 al in februari een doorstroomtoets. Ze moeten zich dan eind maart aanmelden voor de middelbare school. Hierdoor maken alle leerlingen even veel kans op een plek op de school van hun voorkeur. En op het voor hen best passende niveau. De Wet doorstroomtoetsen po is in februari 2022 aangenomen door de Eerste Kamer. Vanaf schooljaar 2023-2024 verandert de eindtoets naar de doorstroomtoets.

Onze school hanteert de doorstroomtoets van Route 8, van A-Vision.

Voor de aanmelding en plaatsing in het voortgezet onderwijs volgen wij de Haagse BOVO-procedure.

Over de advisering merken we verder op:

1. De algemene indruk van de leerkrachten van groep 7 en 8 zijn indicatoren.
2. Het schooladvies wordt geformuleerd door de vorige leerkracht (die van groep 7), de huidige leerkracht van groep 8, de intern begeleider en de directie.
3. We gebruiken daartoe alle beschikbare gegevens als psychologische testen, Cito-toetsgegevens, resultaten van methode gebonden toetsen, Snappet-gegevens, verwachtingen van ouders en de Drempeltoets.
4. In de weging speelt ook mee: huiswerkhouding, zelfstandigheid, motivatie en doorzettingsvermogen.
5. We houden rekening met het belang van begrijpend lezen en rekenen als eindexamenvak in het voortgezet onderwijs
6. We formuleren het advies in december van het schooljaar
7. In december / januari van het schooljaar vinden de schooladviesgesprekken plaats met de ouders van de kinderen
8. Het schooladvies kan alleen nog worden bijgesteld als de uitslag van de eindtoets hoger uitvalt.

Bijlagen

1. Protocol Schoolverlating

7.10 Vervolgsucces

Onze school controleert of de gegeven VO-adviezen worden gerealiseerd. We vergelijken daartoe onze adviezen met de plaats van de leerlingen aan het begin van de VO-klas 3. Op basis van een analyse stellen we ons beleid m.b.t. advisering VO –indien nodig- bij.

De Zonnewijzer ontvangt jaarlijks de reguliere NCO rapportage..

De NCO rapportages geven scholen informatie over de onderwijsloopbanen van hun leerlingen. De rapportages leveren gegevens over de prestaties van leerlingen op school, maar ook in het vervolgonderwijs. Daarnaast analyseert de rapportage de voorspellende waarde van het schooladvies.

De rapportages van het NCO geven scholen de mogelijkheid om hun eigen resultaten te vergelijken. Dit kan aan de hand van het landelijk gemiddelde, maar ook met een voorspelde referentiewaarde. Deze waarde corrigeert de score van scholen voor verschillen in schoolkenmerken en de samenstelling van de leerlingpopulatie op een groot aantal belangrijke kenmerken. Zo wordt het mogelijk de eigen schoolkwaliteiten eerlijker te bekijken en vergelijken.

7.11 Privacybeleid

Onze school beschikt over een privacyreglement (incl. protocollen) waarin staat hoe wij met privacy omgaan. In het reglement staat hoe we omgaan met de persoonsgegevens van leerlingen én medewerkers. En hoelang de gegevens worden bewaard. In het reglement garanderen we dat de persoonsgegevens zorgvuldig worden behandeld. Dat betekent dus ook dat de informatie die we in de schooladministratie (o.a. het LOVS) vastleggen juist, nauwkeurig én volledig up-to-date is. Het reglement staat op onze website en de hoofdlijnen staan in onze schoolgids.

Bijlagen

1. Privacyreglement

7.12 Voor- en vroegschoolse educatie

Onze school is geen VVE-school (vroeg- en voorschoolse educatie). We werken wel samen met de peuterspeelzaal van Splash (Vlietkinderen).die tegenover de school staat. We hebben de intentie om samen een Kindcentrum te gaan worden.

Onze school (vroegschool: groep 1 en 2) maakt, in enkele gevallen, gebruik van de methode "Ik en Ko", welke naadloos aansluit bij "Puk en Ko" die op de peuterspeelzalen gebruikt wordt. Veelal zijn de kinderen de methode 'al voorbij', waardoor het vooral als remediering wordt gebruikt. In sommige gevallen hanteren we een NT2 -methode.

We onderhouden een goede relatie met de peuterspeelzalen (voorscholen) en er is in bepaalde gevallen van plaatsing op de basisschool sprake van een overdracht.

Kenmerken van de samenwerkingen:

1. Er is een intentieverklaring van kracht waarin we uitspreken samen te willen gaan werken met de peuterspeelzaal en de naschoolse opvang om te komen tot een Kindcentrum.
2. Al veel bredeschoolactiviteiten worden in samenspraak met school in school gegeven.
3. Er is uitwisseling van activiteiten in school en bij de peuterspeelzaal.
4. Er is sprake van warme overdrachten.
5. Er zijn reeds enkele leerlijnen samen ontwikkeld.

7.13 Voor-, tussen- en naschoolse opvang

Onze school heeft de intentie om samen te werken met de voorziening van kinderdagopvang Splash, van Vlietkinderen dat zich vlakbij school bevindt. Kinderdagopvang Splash heeft een kleinschalig en intiem kinderdagverblijf, met de kenmerken:

- Voorschoolse opvang met ontbijt (VSO).
- Peuterspeelzaal: 2 groepen voor peuters vanaf 2 jaar.
- Opvang van kinderen buiten schooltijd en tijdens vakantie- en studiedagen.
- Een uitgebreid activiteiten aanbod op het gebied van creativiteit, sport en spel (net als op school)
- Een mooie techniekruimte waar de 'technuten' lekker kunnen experimenteren

De tussenschoolse opvang (Overblijven) wordt gedaan 'door ouders, voor ouders'. Er is een Overblijfcoördinator die voor de organisatie verantwoordelijk is. In de overblijfcommissie, welke maandelijks bijeen komt, heeft een lid van het team van De Zonnewijzer zitting.

8 Kwaliteitsbeleid

8.1 Kwaliteitszorg binnen het bestuur

Het stelsel van kwaliteitszorg voor Lucas Onderwijs is ingebed in de PDCA-cyclus en gericht op kwaliteitsdoelen van de organisatie. Kwaliteitszorg krijgt primair vorm op schoolniveau, op regio- en bestuursniveau bestaat kwaliteitszorg uit maatregelen die de kwaliteit op schoolniveau ondersteunen, stimuleren en helpen verbeteren.

Voor het stelsel van kwaliteitszorg bij Lucas Onderwijs zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld.

Het stelsel:

- draagt bij aan de brede kwaliteitsambitie van Lucas Onderwijs;
- is ingebed in een kwaliteitscultuur;
- maakt gebruik van de rollen en verantwoordelijkheden die binnen Lucas Onderwijs zijn belegd;
- volgt de beleidscyclus en is gericht op de kwaliteitsdoelstellingen van de organisatie;
- maakt optimaal gebruik van de beschikbare managementinformatie op alle niveaus;
- hanteert betrouwbare instrumenten en methodieken;
- is naast kwaliteitsontwikkeling ook gericht op preventie van zwakke scholen en afdelingen, en bevat richtlijnen over hoe te handelen mocht dat onverhoopt toch dreigen.

Het kwaliteitsbeleid van Lucas Onderwijs is erop gericht de realisatie van de ambities en doelstellingen te ondersteunen, zowel op Lucas als op schoolniveau. De op Lucas niveau in het koersdocument uitgewerkte strategische doelstellingen, zijn op schoolniveau vertaald in schoolspecifieke ambities en doelstellingen.

De doelen die de school zich stelt worden geëxpliciteerd (Plan), de kwaliteit van uitvoering en de resultaten worden bewaakt (Do) en afgezet tegen de beoogde doelen (Check). Zo leren we met elkaar, voeren we verbeteringen door, borgen we de opbrengsten en leggen we verantwoording af aan onze stakeholders (Act). Op deze wijze is de cirkel van ons kwaliteitszorgstelsel rond.

8.2 Kwaliteitscultuur

Het bestuur en zijn scholen kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.

De relatie tussen CvB en scholen wordt vormgegeven in de relatie tussen de clusterdirecteur en de directeur van de school. De besturingsfilosofie hierbij is vertrouwen, dialoog en verantwoorden, waar urgentiebesef in relatie tot transparantie leidende begrippen zijn.

De gesprekscyclus tussen directeur en clusterdirecteur (jaarlijks) bestaat uit de volgende elementen:

- een managementgesprek (risico-indicatorenlijst en ambities van de school op basis van de Koersbeweging en zelfanalyse van de standaarden inspectie);
- een begrotingsgesprek (doelen en ambities scholen koppelen aan financiën);
- een ambitiegesprek met de directeur over diens functioneren en ambities;
- een schoolbezoek.

Voor de startende directeur wordt in het eerste jaar (naast de voortgangsgesprekken – on boarding Lucas) twee beoordelingsgesprekken gevoerd. Voor de zittende directeuren is er een gesprekscyclus waar minimaal 1x per vier jaar een beoordelingsgesprek is opgenomen.

Op schoolniveau is er het gesprek tussen directeur en teamleden over het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de groep.

De gesprekken die gevoerd kunnen worden zijn beoordelingsgesprekken, functioneringsgesprekken, POP-gesprekken, en voortgangsgesprekken

Het uitgangspunt van al deze gesprekken is dat de leerkracht meer vertrouwen krijgt en zich verder kan ontwikkelen.

We willen ons richten op het steeds verbeteren van onze persoonlijke kwaliteit (zowel directie als team).

De belangrijkste kenmerken (en eigen kwaliteitsaspecten) van onze school zijn:

Het bestuur richt zich op kwaliteitsaspecten van de directie van school en probeert deze te versterken en te verbeteren.

De school richt zich op kwaliteitsaspecten van het team van school en probeert deze te versterken en te verbeteren.

We werken continu aan een verbetering van deskundigheid op verschillende terreinen gebaseerd op visie, wijze van werken en ontwikkeling van kinderen.

8.3 Verantwoording en dialoog

Het bestuur legt verantwoording af over zijn doelen en resultaten aan de Raad van Toezicht, de medezeggenschapsraden (via de vertegenwoordigers in de GMR) en via zijn jaarverslag.

Daarnaast heeft het bestuur actief de (digitale) dialoog gevoerd om te komen tot de Koersbeweging 2018-2022. Hieraan nemen (VO) leerlingen, ouders en medewerkers vanuit de scholen en het bureau deel.

Deelnemende stakeholders waren o.a. de gemeenten, bedrijven (m.n. in het Westland), schoolbegeleidingsdiensten en belangenorganisaties.

Het bestuur voert de dialoog over zijn onderwijs met andere belanghebbenden in de gemeenten en de samenwerkingsverbanden waar Lucas scholen zijn gevestigd.

(Cito-, en Snappet-) opbrengsten worden jaarlijks besproken met het bestuur (eindopbrengsten, tussenopbrengsten, sociale opbrengsten en realisatie verbeterdoelen)

Op schoolniveau vindt overleg plaats over vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische processen

Op schoolniveau vinden 3 keer per jaar groepsbesprekingen plaats

De Interne Zorg Commissie komt indien nodig bij elkaar. Meestal is dat zo', 3-5 keer per jaar.

Op schoolniveau worden de opbrengsten 2 keer per jaar in beeld gebracht en besproken in een gezamenlijke personeelsbijeenkomst op:

- Klasniveau
- Schoolniveau
- T.o.v. inspectienormen

Ouders worden minimaal 4 keer per jaar in de gelegenheid gesteld om over de resultaten van hun kind te spreken en indien daar aanleiding of de wens er toe is, vaker.

In de Medezeggenschapsraad komen beleidsvraagstukken, verantwoordingen, suggesties die het onderwijs betreffen 6 keer per jaar aan de orde.

Overig:

De ouders ontvangen regelmatig een nieuwsbrief en tevens geven we relevante informatie via de website van de school. Ook de schoolgids is een belangrijk medium om ouders op de hoogte stellen van zaken die van belang zijn. Vanzelfsprekend informeren we de MR.

In het kader van "verantwoording afleggen" maken we sinds 2013 gebruik van het Schoolvenster Scholen op de kaart (een product van Vensters voor Verantwoording).

8.4 Het meten van de basiskwaliteit

Inspectietoezicht.

De Inspectie van het Onderwijs beschrijft in haar waarderingskader 2021 de basiskwaliteit op twaalf standaarden.

We zijn voornemens om de basiskwaliteit 1 x per vier jaar te meten met behulp van het instrument WMK-PO.

De acties die dat oplevert zullen we meenemen in de jaarplannen.

8.5 Onze eigen kwaliteitsaspecten

Onze school onderscheidt basiskwaliteit en eigen kwaliteitsaspecten (eigen ambities). We hebben vaak per paragraaf aangegeven wat de "kenmerken" zijn van onze school, geformuleerd als kwaliteitsindicatoren.

Sommige kenmerken hebben we geoormerkt als "eigen kwaliteitsaspecten". Het gaat daarbij om kenmerken (kwaliteitsindicatoren) waarvan we vinden dat we daarbij toegevoegde waarde leveren ten opzichte van de basiskwaliteit.

8.6 Wet- en regelgeving

Onze school heeft kennis genomen van de eisen van de Inspectie van het Onderwijs voor wat betreft wet- en regelgeving. Wij houden ons aan de volgende eisen:

1. De schoolgids leveren wij tijdig aan bij de inspectie
2. De schoolgids voldoet aan de eisen die de inspectie stelt
3. Het schoolplan leveren wij tijdig aan bij de inspectie
4. Het schoolplan voldoet aan de eisen die de inspectie stelt
5. Het SchoolOndersteuningsProfiel leveren wij tijdig aan bij SPPOH en inspectie (via het samenwerkingsverband)
6. Het SchoolOndersteuningsProfiel voldoet aan de eisen die de inspectie stelt
7. Wij programmeren voldoende onderwijstijd
8. Wij programmeren niet meer dan (maximaal) 7 x een onvolledige schoolweek voor de leerlingen van groep 3 t/m 8

8.7 Inspectiebezoeken

De school heeft op donderdag 11 april 2019 een kwaliteitsonderzoek gehad met als thema: Passend Onderwijs. De inspectie toonde zich zeer tevreden over de wijze waarop de Zonnewijzer gestalte geeft aan Passend Onderwijs.

Het laatste integrale schoolbezoek dateert van maandag 7 maart 2016. Hiervan beschikt de school over een rapport met de bevindingen.

In dat rapport komen geen onvoldoendes voor. Dat is een groot compliment voor de school en een beloning voor het harde werken. De trend (gelet op het bovenstaande) moet zijn: we zijn op de goede weg, maar het kan altijd beter

De inspectie heeft de volgende onderdelen beoordeeld: Onderwijsresultaten, Onderwijsproces, Schoolklimaat en veiligheid, Kwaliteitszorg en ambitie. De inspectie heeft geconcludeerd dat De Zonnewijzer haar kwaliteit op orde heeft.

Kwaliteit van het onderwijs op onze school op het merendeel van de onderzochte onderdelen is op orde is en van voldoende kwaliteit.

De verplichte eindtoets geeft ons de opdracht om te werken aan een plan waarin we de laatste schooljaren met ondersteuning en specifieke accenten op inhoudelijke processen werken aan betere resultaten.

8.8 De Quick Scan [zelfevaluatie] en de Schooldiagnose(s)

De Quick Scan van Vensters is afgenomen begin april 2023. Het aantal deelnemende ouders bedroeg 55.

De gemiddelde score was: 3,1 op een 5 puntsschaal. En de school kreeg het gemiddelde rapportcijfer van 7,3.

juni 2023: Er zat veel variatie in de cijfers en we gaan de uitslagen nader onderzoeken en voorzien van actiepunten voor het schooljaar 2023-2024.

8.9 Vragenlijst Leraren

Het komende schooljaar zal de tevredenheid van het team in beeld worden gebracht. Het laatste onderzoek dateert nog van juni 2017 en is niet meer representatief.

8.10 De meerjarenplanning

Hoofdstuk	Beleidsterreinen	23-24	24-25	25-26	26-27
Onderwijskundig beleid	Levensbeschouwelijke identiteit		X		
Onderwijskundig beleid	Sociaal-emotionele ontwikkeling				X
Onderwijskundig beleid	Actief Burgerschap en Sociale Cohesie			X	
Onderwijskundig beleid	Leerstofaanbod		X		
Onderwijskundig beleid	Taalleesonderwijs		X		
Onderwijskundig beleid	Rekenen en wiskunde	X			
Onderwijskundig beleid	Wereldoriëntatie		X		
Onderwijskundig beleid	Kunstzinnige vorming	X			
Onderwijskundig beleid	Bewegingsonderwijs			X	
Onderwijskundig beleid	Wetenschap en Techniek		X		
Onderwijskundig beleid	Engelse taal			X	
Onderwijskundig beleid	Gebruik leertijd	X			
Onderwijskundig beleid	Pedagogisch handelen			X	
Onderwijskundig beleid	Didactisch handelen				X
Onderwijskundig beleid	Actieve en zelfstandige leerhouding van de leerlingen			X	
Onderwijskundig beleid	Klassenmanagement		X		
Onderwijskundig beleid	Zorg en begeleiding				X
Onderwijskundig beleid	Afstemming - HGW		X		
Onderwijskundig beleid	Passend onderwijs				X
Onderwijskundig beleid	Levensbeschouwelijke identiteit		X		
Onderwijskundig beleid	Opbrengstgericht werken			X	
Onderwijskundig beleid	Opbrengsten	X	X	X	X
Personeelbeleid	Integraal personeelsbeleid	X			
Personeelbeleid	Schoolleiding	X			X
Personeelbeleid	Beroepshouding	X			X
Organisatie en beleid	Schoolklimaat	X			
Organisatie en beleid	Sociale en fysieke veiligheid	X			X
Organisatie en beleid	Interne communicatie	X			X
Organisatie en beleid	Externe contacten			X	
Organisatie en beleid	Contacten met ouders		X		
Zorg voor kwaliteit	Kwaliteitszorg				X
Zorg voor kwaliteit	Wet- en regelgeving			X	
		10	10	9	10

9 Financieel beleid

9.1 Uitgangspunten

De afspraken met betrekking tot de financiën van onze school zijn vastgesteld in het Financieel Beleidsplan van de Stichting (zie bijlage Financieel Beleidskader Lucas Onderwijs). De algemeen directeur (c.q. het bestuur) is eindverantwoordelijk voor de effectieve besteding van de middelen. Het financieel beleid is erop gericht om de continuïteit van de totale organisatie te waarborgen en de optimale randvoorwaarden te creëren om de gestelde doelen uit het Koersplan van de Stichting en het schoolplan van de school te realiseren.

Het financieel beleid van onze school vindt plaats binnen de kaders van Lucas Onderwijs. In de komende vier jaar is het doel om de school van een gezonde financiële basis te blijven voorzien met een solide weerstandsvermogen. De begroting en meerjarenbegroting zijn leidend.

9.2 Algemeen

Voor de scholen van Lucas Onderwijs is er een procedure afgesproken met betrekking tot de inning en verantwoording van ouderbijdragen. In de begroting dient rekening te worden gehouden met een deel ouderbijdrage dat niet inbaar is, omdat ouders (gedeeltelijk) niet betalen.

We gaan er vanuit dat ouders het extra aanbod belangrijk vinden.

Ouders die het geld er niet voor hebben, kunnen ook via een omweg steun ontvangen om een bijdrage aan school te kunnen leveren. In jaarlijkse formulieren worden ouders hierover geadviseerd. Het niet voldoen van de vrijwillige ouderbijdrage leidt niet tot uitsluiten van leerlingen van deelname aan activiteiten, dat geldt ook voor de schoolreis als ook voor het kamp van groep 8.

Er dient een deugdelijke boekhouding te worden gevoerd over de inkomsten en uitgaven. De informatie van de ouderbijdragen is opgenomen in de schoolgids. Toelating van leerlingen (inschrijven op een school) mag niet afhankelijk gesteld worden van een geldelijke ouderbijdrage van ouders. Het ouderbijdragenbeleid, zowel ten aanzien van de hoogte van het bedrag als de bestemming van de bijdrage, behoeft instemming van de Medezeggenschapsraad.

Naast de vrijwillige bijdrage komt ook nog een bijdrage voor de schoolreis en voor de kinderen van groep 8, het afsluitende schoolkamp. Jaarlijks leggen de penningmeesters financiële verantwoording af aan de medezeggenschapsraad.

Onze school kent ook een overblijfgeregeling. Leerlingen die willen overblijven tussen de middag moeten hiervoor een vastgesteld bedrag betalen. Jaarlijks wordt de besteding van de gelden gecontroleerd door twee ouders van school en de directeur. Van het geld krijgen de overblijfouders een kleine vergoeding, daarnaast wordt er speelmateriaal van aangeschaft.

De school kent ook een rekening voor 'Goede doelen'. Het zendingsgeld wordt hierop gestort alsmede extra inkomsten afkomstig uit activiteiten die de school voor goede doelen organiseert (sponsorloop, kaartenacties, projectinkomsten etc.)

9.3 Rapportages

Van het rijk ontvangt de school: lumpsumgelden, geormerkte gelden via de bestemmingsbox, impuls gelden en WSNS-gelden. De budgetten komen op bovenschools niveau binnen en worden daar beheerd. Naast de lumpsum vergoeding ontvangen de scholen ook andere gelden. Indien gelden worden ontvangen voor specifieke doelen, dienen deze gelden hieraan besteed te worden. Voor deze geormerkte subsidies moet per project een administratie worden bijgehouden in het projectadministratiesysteem, waarmee de besteding voldoende wordt verantwoord. Lucas Onderwijs is Eigen Risico Drager van het Vervangingsfonds. Hiervoor is een bestemmingsreserve ingericht. Deze wordt gevoed door de scholen (gelijk aan het % dat moest worden afgedragen aan het Vervangingsfonds) en van daaruit worden de kosten van vervangingen betaald. Hierbij wordt rekening gehouden met de premie die, onder meer vanwege solidariteit, nog aan het Vervangingsfonds moet worden afgedragen.

9.4 Sponsorbeleid

Het beleid t.a.v. aanvaarding materiele bijdragen en geldelijke bijdragen, niet zijnde ouderbijdragen of op onderwijswetgeving gebaseerde bijdragen is als volgt: we hanteren hiervoor de regels uit het Convenant 'Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en sponsoring'. Sponsoring beïnvloedt niet de onderwijsinhoud en leerlingen

worden niet blootgesteld aan reclame-uitingen die niet overeenkomen met de onderwijsdoelstelling en visie van de school.

9.5 Begroting(en)

De taken en verantwoordelijkheden tussen de directies van de basisscholen, de clusterdirecteuren en het College van Bestuur zijn geregeld in statuten en reglementen. De directie van de school is verantwoordelijk voor de financiële huishouding van de school, zodanig dat er kwalitatief goed onderwijs kan worden aangeboden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van bestaande geldstromen maar worden ook nieuwe subsidiemogelijkheden geïnteriseerd en aangeboord. De school draagt zorg voor het budgetteren, bewaken, beheren en het bijsturen van de schoolgebonden geldstromen. Per school wordt schriftelijk vastgelegd wie binnen de school voor welke (hoofd) kostensoort verantwoordelijk is en in dat verband het budgethouderschap draagt (autorisatie). De directeur blijft verantwoordelijk voor het werken met de lasten die zijn opgenomen binnen zijn begroting.

Begrotingscyclus: In het voorjaar stelt het bestuur een kaderbrief op met daarin belangrijke aanwijzingen voor de begroting van het komende jaar. In maart wordt het meerjaren bestuursformatieplan opgesteld of geactualiseerd. Na de zomervakantie wordt het financieel beleidskader vastgesteld door het bestuur. In oktober vinden op basis van de kaderbrief, het financieel beleidskader en het formatieplan de begrotingsgesprekken met de schooldirecties plaats. In november worden de concept schoolbegrotingen door de clusterdirecteuren voorgelegd aan het CvB. De uiteindelijke begroting wordt in november voor advies voorgelegd aan de GMR. Na vaststelling door het CvB wordt in december de begroting ter goedkeuring en vaststelling aan de Raad van Toezicht voorgelegd. De directeur zorgt voor de communicatie met de MR van de school. Over de begroting, de bijzonderheden, inhoudelijk en financieel, heeft de directeur overleg met de MR.

Bij de opstelling van de begroting wordt voor wat betreft het onderdeel onderhoud, uitgegaan van de Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) van de afdeling Facilitaire Zaken (FZ) van het stichtingsbureau. Deze onderhoudsrapportage geeft een beeld van het te plegen preventief, technisch en ingrijpend onderhoud over een periode van 40 jaren.

Afschrijvingen vinden plaats wanneer er investeringen uit eigen middelen worden gepleegd op het gebied van gebouwen, inventaris, ICT en lesmethoden.

9.6 NPO-gelden

In het schooljaar 2021-2022 kregen we te maken met de zogenaamde NPO-gelden. Deze middelen werden door de overheid verstrekt om de opgelopen achterstanden (door Corona en lockdowns) weg te werken. Voor de jaren 2021-2022 en 2022-2023 hebben we een NPO-plan opgesteld waarin de door ons gekozen interventies zijn uitgewerkt (zie bijlage). Inmiddels is beslist dat we ook in 2023-2024 en 2024-2025 gebruik kunnen maken van de toegekende NPO-gelden. We zullen daarom voor die cursusjaren ook een NPO-plan opstellen.

Bijlagen

1. NPO Plan Zonnewijzer van Rijksbijdrage
2. NPO Plan Zonnewijzer gemeente Ldam-V"burg

9.7 Exploitatiebegroting

De directeur stelt jaarlijks in overleg met de clusterdirecteur een voorstel op voor een begroting voor het komende kalenderjaar met een toelichting (exploitatiebegroting). Daarin zijn alle inkomsten en uitgaven van de school opgenomen waarvoor de directeur verantwoordelijk is.

De exploitatiebegroting is gebaseerd op het schoolplan van de school.

Daarnaast stelt de directeur jaarlijks in het voorjaar in overleg met de beleidsmedewerker P&O een personeelsformatieplan op.

Onze school beschikt vervolgens over een meerjaren exploitatiebegroting met een geldigheid van vier jaar (personeel en materieel). Deze begroting wordt opgesteld op hoofdlijnen en getoetst aan het meerjarenbeleidsplan. De ontwikkeling van het aantal leerlingen en de gewogen gemiddelde leeftijd van het onderwijspersoneel zijn bepalende indicatoren voor de meerjarenbegroting.

9.8 Vrijwillige ouderbijdrage

Er is altijd sprake geweest van een vrijwillige ouderbijdrage. We gaan ervan uit dat ouders de bestedingen en het

extra aanbod belangrijk vinden.

Op school kunnen we dan net iets extra's doen, wat uit het reguliere budget niet kan.

Het niet voldoen van de vrijwillige ouderbijdrage mag niet leiden tot uitsluiten van leerlingen van deelname aan activiteiten.

Naast de vrijwillige ouderbijdrage wordt ook een financiële bijdrage gevraagd voor het schoolreisje (kleuters t/m groep 7) en kamp van groep 8.

Het niet voldoen van de financiële bijdrage voor het schoolreisje en kamp van groep 8 kan niet leiden tot uitsluiten van leerlingen van deelname aan deze activiteiten.

10 Formulier "Instemming met schoolplan"

Brin: 08VR
Naam: PCBS De Zonnewijzer
Adres: Rijnlandstraat 159
Postcode: 2265 WB
Plaats: Leidschendam

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met het **van 2023 tot 2027** geldende schoolplan van deze school.

Namens de MR,

naam M.A. Wester
-----

functie Voorzitter MR
-----

plaats LEIDSCHENDAM
-----

datum 15 juni 2023
-----

handtekening
_____

naam
-----

functie
-----

plaats
-----

datum
-----

handtekening
_____

11 Formulier "Vaststelling van schoolplan"

Brin: 08VR
Naam: PCBS De Zonnewijzer
Adres: Rijnlandstraat 159
Postcode: 2265 WB
Plaats: Leidschendam

VERKLARING

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het **van 2023 tot 2027** geldende schoolplan van deze school vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

naam **J.B. Zweers**

naam

functie **Directeur**

functie

plaats **LEIDSCHENDAM**

plaats

datum **15 juni 2023**

datum

handtekening

handtekening